

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ
ИЗВЕШТАЈЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ**

ЈКП Шумадија Крагујевац

Крагујевац, 14.06.2019. године

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ЗА ГОДИНУ ЗАВРШЕНУ 31. ДЕЦЕМБРА 2018.

ОПШТА НАПОМЕНА

У складу са Одлуком Скупштине града Крагујевца број 023-43/18-I о покретању Иницијативе за спровођење статусне промене припајања од 23.02.2018. године, Надзорни одбор Предузећа донео је дана 09.03.2018. године Одлуку број 12-2805 о прихватању Иницијативе и припреми аката за спровођење статусне промене припајања.

Одлуком о изменама и допунама Одлуке о оснивању Јавног комуналног предузећа „Чистоћа” Крагујевац број 023-94/18-I од 27.04.2018. године (Наш број 0-5266 од 03.05.2018. године) коју је донела Скупштина града Крагујевца на седници одржаној дана 27.04.2018. године и Решењем Агенције за привредне регистре број 42011/2018 од 18.05.2018.године **Јавно комунално предузеће „Чистоћа” Крагујевац наставља са радом као Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац.**

Напред наведеном одлуком, Предузећу су поверене и комуналне делатности, које су обављала јавна комунална предузећа:

- 1) Јавно комунално предузеће „Градске тржнице” Крагујевац;
- 2) Јавно комунално предузеће „Градска гробља” Крагујевац;
- 3) Јавно комунално предузеће „Зеленило” Крагујевац и
- 4) Јавно комунално предузеће „Паркинг сервис” Крагујевац.

На основу члана 27. став 1. тачка 8. и члана 63. став 1. Статута Јавног комуналног предузећа „Чистоћа“ Крагујевац („Службени лист града Крагујевца“, број 27/2013 - пречишћен текст, 38/2014, 29/2015, 34/2016 и 5/2017), члана 31. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о оснивању Јавног комуналног предузећа „Чистоћа“ број 023-94/18-I коју је донела Скупштина града Крагујевца дана 27.04.2018. године („Службени лист града Крагујевца“ број 11/2018), *Надзорни одбор Предузећа на седници одржаној 09.05.2018.године доноси Статут о изменама и допунама Статута Јавног комуналног предузећа „Чистоћа” Крагујевац број 12-5592 од 09.05.2018. године.*

Статутом о изменама и допунама Статута Јавног комуналног предузећа „Чистоћа” Крагујевац врше се измене и допуне Статута Јавног комуналног предузећа „Чистоћа” број 3033 од 19.03.2013. године са Статутом о изменама и допунама Статута ЈКП „Чистоћа” Крагујевац број 12-15876 од 24.11.2014.године, Статутом о изменама и допунама Статута ЈКП „Чистоћа” Крагујевац број 12-1017 од 16.09.2015. године, Статутом о изменама и допунама Статута ЈКП „Чистоћа” Крагујевац број 12-12380 од 22.09.2016. године и Статутом о изменама и допунама Статута ЈКП „Чистоћа” Крагујевац број 12-16910 од 22.12.2017. године и то:

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

У Статуту мења се назив Статута и гласи:

«Статут Јавног комуналног предузећа Шумадија Крагујевац»

- «Јавно комунално предузеће «Чистоћа» Крагујевац – са потпуном одговорношћу, наставља са радом као Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац»
- «Оснивач Предузећа је Град Крагујевац, са седиштем у Крагујевцу, Трг Слободе број 3»
- «Предузеће послује под пословним именом чији пун назив гласи: Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац». «Скраћени назив пословног имена је: ЈКП Шумадија Крагујевац»
- Предузеће има свој знак који усваја Скупштина града Крагујевца

Делатности ЈКП Шумадија Крагујевац дефинисане су чланом 6. Статута о изменама и допунама Статута Јавног комуналног предузећа „Чистоћа“ Крагујевац број 12-5592 од 09.05.2018. године.

„Претежна делатност Предузећа је:

38.11 - сакупљање отпада који није опасан, која обухвата:

- ❖ сакупљање неопасног чврстог отпада (смеће) на локалној територији, као што је сакупљање комуналног и комерцијалног отпада у контејнере што може бити мешавина материјала који се могу поновно употребити
- ❖ сакупљање рециклабилних материјала
- ❖ сакупљање отпада са јавних површина
- ❖ сакупљање грађевинског отпада
- ❖ сакупљање и уклањање отпадака као што су гране и шљунак
- ❖ сакупљање текстилног отпада
- ❖ активности у трансфер станицама за неопасан отпад.

Поред претежне делатности, Предузеће обавља и следеће делатности:

01.10 - Гајење једногодишњих и двогодишњих биљака

01.13 - Гајење поврћа, бостана, коренастих и кртоластих биљака

01.19 - Гајење осталих једногодишњих и вишегодишњих биљака

01.20 - Гајење вишегодишњих биљака

01.28 - Гајење зачинског, ароматичног и лековитог биља

01.29 - Гајење осталих вишегодишњих биљака

01.30 - Гајење садног материјала

01.49 - Узгој осталих животиња

- узгој кућних љубимаца (осим риба):мачака и паса

02.10 - Гајење шума и остале шумарске делатности

- Узгој шума: садња, расађивање и пресађивање и заштита шума и шумских

појасева

02.40 - Услужне делатности у вези са шумарством

- Услужне делатности у вези са искоришћавањем шума: транспорт трупаца унутар шуме и сл.

08.11 - Експлоатација грађевинског и украсног камена, кречњака и гипса, креде

08.12 - Експлоатација шљунка, песка, глине, каолина

13.92 - Производња готових текстилних производа осим одеће

14.12 - Производња радне одеће

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- 14.13 - Производња остале одеће
- 20.13 - Производња осталих основних неорганских хемикалија
- 20.14 - Производња осталих основних органских хемикалија
- 20.41 - Производња детерџената, сапуна, средстава за чишћење и полирање
- 20.59 - Производња осталих хемијских производа
- 23.61 - Производња производа од бетона, намењених за грађевинарство
- 23.70 - Сечење, обликовање и обрада камена за употребу на гробљу,
- 25.62 - Машинска обрада метала
- 33.11 - Поправка металних производа
 - поправка металних цистерни, резервоара и контејнера
 - поправка и одржавање цеви и цевних инсталација
 - поправка заваривањем и лемљењем
- 33.12 - Поправка машина
 - поправка и одржавање немоторних машина за возила
 - поправка и одржавање пумпи, компресора и сличних уређаја
 - поправка и одржавање машина које користе флуидну енергију
 - поправка вентила
 - поправка зупчаника и других преносника
 - поправка и одржавање индустријских пећи
 - поправка и одржавање општинских машина комерцијалног типа
 - поправка и одржавање ручних машина на струју
 - поправка и одржавање машина и помоћних делова за сечење и обликовање метала
 - поправка и одржавање машина опште намене
- 35.30 - Снабдевање паром и климатизација
- 36.00 - Сакупљање, пречишћавање и дистрибуција воде.
- 37.00 - Уклањање отпадних вода
 - сакупљање и транспорт индустријских, комуналних и других отпадних вода, као и кишнице, коришћењем канализационих мрежа, колектора, покретних танкова или других видова транспорта
 - одржавање хемијских тоалета
 - одржавање и чишћење одводних канала и дренажу
- 38.21 - Третман и одлагање отпада који није опасан
 - обухвата одлагање и третман пре одлагања чврстог и неопасног отпада који није чврст:
 - рад депонија неопасног отпада
 - одлагање (збрињавање неопасног отпада спаљивањем или инсинерацијом или другим методама, са или без искоришћавања за производњу електричне енергије или паре, компоста, замене за горива, биогаз, пепео или други производ за даљу употребу
 - третман органског отпада за одлагање
- 38.33 - Поновна употреба разврстаних материјала
- 41.10 - Разрада грађевинских пројеката
- 42.11 - изградња путева и аутопутева
 - површински радови на улицама, путевима, мостовима или тунелима
 - асфалтирање путева
 - бојење и обележавање ознака на путевима,
 - постављање ограда и саобраћајних ознака и сл.
- 42.21 - Изградња цевовода
- 42.91 - Изградња хидротехничких објеката
- 43.11 - Рушење објеката

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- 43.12 - Припремна градилишта
- 43.21 - Постављање електричних инсталација
обухвата постављање инсталација уличне расвете и електричних сигнала
- 43.22 - Постављање водоводних и канализационих инсталација
- 43.29 - Остали инсталациони радови у грађевинарству
- 43.31 - Малтерисање
- 43.32 - Уградња столарије
- 43.33 - Постављање подних и зидних облога
- 43.34 - Бојење и застакљивање
- 43.39 - Остали завршни радови
- 43.91 - Кровни радови
- 43.99 - Остали непоменути специфични грађевински радови
- 45.11 - Трговина аутомобилима и лаким моторним возилима
- 45.19 - Трговина осталим моторним возилима
- 45.20 - Одржавање и поправка моторних возила
- 45.30 - Продаја делова и прибора за моторна возила
- Трговина на мало моторним горивима
- 45.31 - Трговина на велико деловима и опремом за моторна возила
- 45.32 - Трговина на мало деловима и опремом за моторна возила
- 46.11 - Посредовање у продаји пољопривредних сировина, животиња, текстилних сировина и полупроизвода
- 46.22 - Трговина на велико цвећем и садницама
- 46.31 - Трговина на велико воћем и поврћем
- 46.34 - Трговина на велико пићима
- 46.35 - Трговина на велико дуванским производима
- 46.41 - Трговина на велико текстилом
- 46.42 - Трговина на велико одећом и обућом
- 46.43 - Трговина на велико електричним апаратима за домаћинство
- 46.44 - Трговина на велико порцеланом, стакленом робом и средствима за чишћење
- 46.45 - Трговина на велико парфимеријским и козметичким производима
- 46.49 - Трговина на велико осталим производима за домаћинство
- 46.72 - Трговина на велико металима и металним рудама
- трговина на велико полупроизводима од гвожђа и обојених метала на другом месту непоменути
- 46.73 - Трговина на велико дрветом, грађевинским материјалом и санитарном опремом
- 46.74 - Трговина на велико металном робом, инсталационим материјалима, опремом и прибором за грејање
- 46.75 - Трговина на велико хемијским производима
- 46.76 - Трговина на велико осталим полупроизводима
- 46.77 - Трговина на велико отпацама и остацима
- 46.90 - Неспецијализована трговина на велико
- 47.51 - Трговина на мало текстилом у специјализованим продавницама
- 47.52 - Трговина на мало металном робом, бојама и стаклом у специјализованим продавницама
- 47.71 - Трговина на мало одећом у специјализованим продавницама.
- 47.76 - Трговина на мало цвећем, садницама, семењем, ђубривима, кућним љубимцима и храном за кућне љубимце у специјализованим продавницама

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- 47.78 - Остала трговина на мало новим производима у специјализован продавницама
 - продаја на мало сувенира, рукотворина, религијских предмета и сл.
 - продаја оружја и муниције
 - продаја непрехрамбених производа на другом месту непоменутих
- 47.99 - Остала трговина на мало изван продавница, тезги и пијаца
- 49.39 - Остали превоз путника у копненом саобраћају
- 49.41 - Друмски превоз терета
- 52.10 - Складиштење
- 52.21 - Услужне делатности у копненом саобраћају;
- 52.24 - Претовар терета, односно манипулација теретом
- 52.29 - Остале пратеће делатности у саобраћају
- 56.30 - Услуге припремања и послуживања пића
- 62.01 - Рачунарско програмирање
- 62.02 - Консултантске делатности у области информационе технологије
- 62.03 - Управљање рачунарском опремом
- 63.11 - Обрада података, хостинг и сл.
- 63.12 - Веб портали
- 63.99 - Информационе услужне делатности на другом месту непоменутих.
- 64.90 - Остале финансијске услуге, осим осигурања и пензијских фондова
- 68.00 - Пословање некретнинама
- 68.10 - Куповина и продаја властитих непокретности
- 68.20 - Издајмљивање властитих или издајмљених некретнина и управљање њима,
- 68.30 - Управљање некретнинама уз накнаду
- 68.31 - Делатности агенције за некретнине
- 69.20 - Рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови, пореско саветовање
- 71.11 - Архитектонска делатност
- 71.12 - Инжењерске делатности и техничко саветовање
- 71.20 - Техничко испитивање и анализа, односно периодично испитивање моторних возила у погледу безбедности на друму, издавање сертификата за моторна возила
- 72.19 - Истраживање и развој у осталим природним и техничко технолошким наукама
- 73.11 - Делатност рекламних агенција
- 77.00 - Издајмљивање и лизинг
- 77.11 - Издајмљивање и лизинг аутомобила и лаких моторних возила
- 81.22 - Услуге осталог чишћења зграда и опреме
- 81.29 - Услуге осталог чишћења
 - чишћење улица, уклањање снега и леда
 - сакупљање и уклањање боца са улица
 - дезинфекција објеката и уништавање штеточина
 - чишћење цистерни и танкера
 - делатности чишћења на другом месту непоменутих
- 81.30 - Услуге уређивања и одржавања околине
- 82.30 - Организовање састанака и сајмова
- 85.53 - Делатност школа за возаче
- 90.04 - Рад уметничких установа (делатност концертних и позоришних дворана и др.)
- 93.29 - Остале забавне и рекреативне делатности (вашари и сајмови)

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

95.22 - Поправка апарата за домаћинство и кућне и баштенске опреме

96.03 - Погребне и сродне делатности

- сахрањивање и спаљивање људских и животињских лешева и пратеће активности,

- припрема лешева за сахрањивање, спаљивање, балсамовање и услуге гробара,

- сахрањивање и спаљивање,

- изнајмљивање опремљеног погребног простора на гробљу.

96.09 - Остале непоменуте личне услужне делатности

- услуге збрињавања кућних љубимаца (смештај и исхрана, чешљање, чување и тренирање)

- активност лица за наплату паркирања аутомобила.“

Решењем Агенције за привредне регистре број БД 42011/2018 од 18.05.2018. године у Регистар привредних друштава *уписано је пословно име*: Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац (пуно пословно име), односно ЈКП Шумадија Крагујевац (скраћено пословно име), као и *Оснивачки акт Предузећа* (Измене Оснивачког акта - измене и допуне од 27.04.2018. године и Оснивачки акт - Пречишћен текст од 15.05.2018. године).

Решењем Агенције за привредне регистре број БД 43575/2018 од дана 25.05.2018. године у Регистру привредних друштава извршена је регистрација Нацрта Уговора о припајању Јавног комуналног предузећа Шумадија Крагујевац (Предузећа стицаоца) и јавних предузећа (Предузећа преносилаца): Јавног комуналног предузећа "Градске тржнице" Крагујевац, Јавног комуналног предузећа "Градска гробља" Крагујевац, Јавног комуналног предузећа "Зеленило" Крагујевац и Јавног комуналног предузећа "Паркинг сервис" Крагујевац.

Предмет напред наведеног Уговора о припајању (Нацрта) је да Предузећа преносиоци преносе своју целокупну имовину и обавезе у корист Предузећа стицаоца и престају са постојањем без спровођења поступка ликвидације. Поред тога, чланом 6. Уговора о припајању (Нацрта) дефинисано је да пословне активности Предузећа преносилаца престају закључно са даном 31. децембром 2018. године, а даном припајања сматра се 1. јануар 2019. године.

Скупштина града Крагујевца на седници одржаној дана 29.06.2018. године донела је Одлуку о давању сагласности на Одлуке Надзорних одбора јавних комуналних предузећа о статусној промени припајања Наш број 0-8139 од 04.07.2018. године на основу које је закључен Уговор о припајању дана 26.11.2018. године и оверен од стране Јавног бележника ОПУ: 1453-2018.

ЈКП Шумадија Крагујевац извршило је регистрацију промене података у Регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре број БД 121602/2018 од 03.01.2019. године.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРЕДУЗЕЋУ

ЈКП Шумадија Крагујевац (у даљем тексту „Предузеће“) основано је 1954. године.

Предузеће је уписано у Окружном привредном суду под бројем Фи-568/89, број регистарског улошка 1-618-00 од 29.12.1989. године.

Предузеће је уписано у судски регистар Трговинског суда у Крагујевцу под бројем Фи-585/03 од 15.05.2003. године са свим статусним променама као ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац са седиштем у улици Индустијска број 12.

Градско веће је на основу члана 25. Закона о јавним предузећима и члана 38. тачка 31. Статута града Крагујевца донело 15. новембра 2012. године Одлуку да се комунални послови одржавања улица и путева ЈКП „Нискоградња“ пренесу ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац. Статутом ЈКП „Чистоћа“ Крагујевац број 3033 од 19.03.2013. године, Предузеће је регистровано и за делатности наведених послова.

Шифра делатности је: 38.11- Сакупљање отпада који није опасан

Матични број Предузећа: 07337167

ПИБ:101038983

Просечан број запослених на бази часова рада на дан 31.12.2018. године је 299.

Органи Предузећа су:

1. Директор Предузећа као орган пословођења и
2. Надзорни орган као орган надзора

Предузеће је извршило превођење у Регистар Привредних субјеката под бројем БД 24013/2005 дана 20.06.2005. године.

Предузеће је извршило усклађивање вредности капитала са књиговодственом евиденцијом уписом у Регистар привредних субјеката решењем број БД 227428/2006 од 12.03.2007. године.

Ови појединачни финансијски извештаји одобрени су за подношење Надзорном одбору од стране директора 14.06.2019. године. Одобрени финансијски извештаји могу накнадно бити измењени у складу са важећим прописима.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Финансијски извештаји састављени су у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа број 505 од 30.01.2007. године и изменама и допунама Правилника број 6853 од 19.11.2007. године, број 1238 од 20.02.2009. године, број 10549 од 29.12.2010. године, број 3-9628 од 21.12.2011. године, број 12-1219 од 29.01.2015. године, број 12-15461 од 28.12.2015. године, број 12-1114 од 27.01.2017. године, број 12-12366 од 06.10.2017. године, број 12-4136 од 05.04.2018. године и у складу са законском регулативом важећом у Републици Србији, на датум њиховог састављања, издатом од стране Министарства финансија Републике Србије.

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Сл. гласник РС", бр. 62/2013 и 30/2018), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом. Привредно друштво, као средње правно лице, одабрало је да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународни рачуноводствени стандарди ("МРС"), Међународни стандарди финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда ("ИФРИЦ"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор"), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства од 13. марта 2014. године, које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 35 од 27. марта 2014. године (у даљем тексту "Решење о утврђивању превода") утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС и МСФИ, Концептуалног оквира за финансијско извештавање ("Концептуални оквир"), усвојених од стране Одбора, као и повезаних ИФРИЦ тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода Концептуални оквир, МРС, МСФИ, ИФРИЦ и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2014. године. Измењени или издати МСФИ и тумачења стандарда, након овог датума, нису преведени и објављени, па стога нису ни примењени приликом састављања приложених финансијских извештаја.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и СИЦ/ИФРИЦ тумачења које су биле на снази за годишње периоде који почињу од 1. јануара 2014. године. Министарство је 23. новембра 2016. године издало Мишљење бр. 011-00-1051/2016-16, у складу са којим правна лица која имају могућност и неопходне капацитете, могу применити нове/ревидиране МСФИ, односно измењен и допуњен МСФИ за МСП, који још увек нису објављени у "Службеном гласнику Републике Србије" приликом састављања финансијских извештаја за 2016. годину (уз обелодањивање одговарајућих информација о томе у Напоменама уз финансијске извештаје), с обзиром да се и у текстовима МСФИ, односно МСФИ за МСП наводи да је њихова ранија примена дозвољена.

Предузеће је приликом састављања финансијских извештаја са стањем на дан 31. децембра 2017. године применило неизмењене МРС/МСФИ и СИЦ/ИФРИЦ Тумачења, усвојене од стране Одбора до 31. децембра 2013. године.

Поред наведеног поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке, вредновања и обелодањивања која у појединим случајевима одступају од захтева МРС/МСФИ и СИЦ/ИФРИЦ Тумачења. Рачуноводствени прописи Републике Србије одступају од МСФИ у следећем:

- ❖ Учешће запослених у добити се евидентира преко нераспоређене добити, а у складу са Правилником о контном оквиру, а не на терет резултата периода, како се то захтева по МРС 19 "Примања запослених"
- ❖ Ванбилансна средства и обавезе су приказана на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени обелодањени су у Напомени 2.2. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у Напомени 2.3.

Предузеће је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у Напомени 3. Ове политике су конзистентно примењене на све приказане године, осим ако није другачије назначено.

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Предузећа. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у Напоменама 3.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

У складу са Законом о рачуноводству финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Садржина и форма образаца финансијских извештаја и садржина позиција у обрасцима је прописана Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС”, бр. 95/2014 и 144/2014).

Контни оквир и садржина рачуна у Контном оквиру прописана је Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС”, бр. 95/2014 - у даљем тексту: Правилник о контном оквиру).

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији:

- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима“ и МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји“ – Изузеће зависних лица из консолидације према МСФИ 10 (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)
- Допуне МРС 36 „Умањење вредности имовине“ Обелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)
- Допуне МРС 39 „Финансијски инструменти“ – Обнављање деривата и наставак рачуноводства хеџинга (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)
- IFRIC 21 „Дажбине“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године)
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима“ – Дефинисани планови накнаде: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године)

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- Годишња побољшања за период од 2010. до 2012. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МРС 16, МРС 24 и МРС 38) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године)
- Годишња побољшања за период од 2011. до 2013. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МРС 40) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године)
- Допуне МСФИ 11 „Заједнички аранжмани” – Рачуноводство стицања учешћа у заједничким пословањима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. Године
- МСФИ 14 „Рачуни регулаторних активних временских разграничења” - на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 38 „Нематеријална имовина” - Тумачење прихватљивих метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 41 „Пољопривреда” - Пољопривреда – индустријске биљке (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)
- Допуне МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји” – Метод удела у појединачним финансијским извештајима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)
- Годишња побољшања за период од 2012. до 2014. године, која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)
- Измене МРС 7 „Иницијатива за обелодањивања“ захтевају од ентитета таква обелодањивања која омогућују корисницима финансијских извештаја да процене промене у обавезама настале финансијским активностима, укључујући промене настала и од новчаних и неновчаних промена. Измене МРС 7 су на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године, уз дозвољену ранију примену
- Измене МРС 12 „Порез на добитак“ која се односи на идентификовање одложених пореских средстава за нереализоване губитке, примењују се ретроспективно за годишње периоде који почињу на дан 1. децембра 2017. године или касније, са подржаном ранијом применом

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- Годишња побољшања за период од 2014. до 2016. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 12) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године)
- Измене МСФИ 2 „Плаћање акцијама – класификација и мерење трансакција“, на снази за годишњи извештајни период који почиње на дан 1. јануара 2018. године или касније, са подржаном ранијом применом
- МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ и касније допуне, који замењује захтеве МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање“, у вези с класификацијом и одмеравањем финансијске имовине. Стандард елиминише постојеће категорије из МРС 39 - средства која се држе до доспећа, средства расположива за продају и кредити и потраживања. МСФИ 9 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену.

У складу са МСФИ 9, финансијска средства ће се класификовати у једну од две наведене категорије приликом почетног признавања: финансијска средства вреднована по амортизованом трошку или финансијска средства вреднована по фер вредности. Финансијско средство ће се признавати по амортизованом трошку ако следећа два критеријума буду задовољена: средства се односе на пословни модел чији је циљ да се наплаћују уговорени новчани токови и уговорени услови пружају основ за наплату на одређене датуме новчаних токова који су искључиво наплата главнице и камате на преосталу главницу. Сва остала средства ће се вредновати по фер вредности. Добици и губици по основу вредновања финансијских средстава по фер вредности ће се признавати у билансу успеха, изузев за улагања у инструменте капитала са којима се не тргује, где МСФИ 9 допушта, при иницијалном признавању, касније непроменљиви избор да се све промене фер вредности признају у оквиру осталих добитака и губитака у извештају о укупном резултату. Износ који тако буде признат у оквиру извештаја о укупном резултату неће моћи касније да се призна у билансу успеха.

- IFRIC 22 „Разматрање трансакција и аванса у страним валутама“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године)
- МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима“ који дефинише оквир за признавање прихода. МСФИ 15 замењује МРС 18 „Приходи“, МРС 11 „Уговори о изградњи“, IFRIC 13 „Програми лојалности клијената“, IFRIC 15 „Споразуми за изградњу некретнина“ и IFRIC 18 „Преноси средстава од купаца“. МСФИ 15 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену
- МРС 40 „Инвестиционе некретнине“ – Преноси инвестиционих некретнина (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године)

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- Годишња побољшања за период од 2014. до 2016. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МРС 28) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу (али се подржава њихова ранија примена) за годину која се завршава 31. децембра 2018. године:

- Измене МРС 19 „Примања запослених“ – Измене, редукција или окончање плана примања запослених, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године
- Измене МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ – Дугорочна улагања у придружене ентитете и заједничке подухвате, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године
- Измене МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ – Могућности плаћања унапред уз негативну накнаду, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ - Продаја или пренос средстава између инвеститора и његових придружених ентитета или заједничких подухвата. Стандард је требало да буде на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године, али је у децембру 2015. године ИАСБ одложио примену до будућег датума, а ранија примена измењена стандарда је дозвољена
- МСФИ 16 „Лизинг“ који обезбеђује свеобухватан модел за идентификовање лизинг аранжмана и њихов третман у финансијским извештајима како давалаца тако и прималаца лизинга. На дан ступања на снагу, 1 јануара 2019. године, овај стандард ће заменити следеће стандарде и тумачења: МРС 17 „Лизинг“, IFRIC 4 „Одређивање да ли неки аранжман садржи лизинг“, СИЦ 15 „Оперативни лизинг – потстицај“ и СИЦ 27 „Процена суштине трансакције укључујући правни облик закупа“
- IFRIC 23 „Неизвесност по питању поступања у вези са порезом на добит“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године)

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- Годишња побољшања за период од 2015. до 2017. године, која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (ИФРС 3, ИФРС 11, МРС 12, МРС 23) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године)
- МСФИ 17 „Уговори у осигурању“, који установљава принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање уговора у осигурању на које се овај стандард примењује. На дан ступања на снагу, 1 јануара 2021. године, овај стандард ће заменити МСФИ 4 „Уговори у осигурању“.

2.4. Прерачунавање страних валута

Сва средства и обавезе у страним средствима плаћања се на дан извештавања прерачунавају у њихову динарску противвредност применом званичног средњег девизног курса Народне банке Србије важећег на тај дан или другог курса, који је дат у валидном документу. Трансакције у страниој валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или вредновања по коме се ставке поново одмеравају.

Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају године, признају се у билансу успеха, као део финансијских прихода, односно финансијских расхода (Напомена 5.4.).

Званични курсеви валута који су коришћени за прерачун девизних позиција Биланса стања у динаре, били су следећи:

	31.12.2018.	31.12.2017.
Средњи курс ЕУР	118,1946	118,4727

2.5. Упоредни подаци

Упоредне податке и почетна стања чине подаци садржани у финансијским извештајима за 2017. годину.

2.6. Принцип сталности пословања

Приложени финансијски извештаји су састављени у складу са начелом сталности пословања правног лица.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

2.7. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина је немонетарна имовина без физичке суштине која се може идентификовати. Нематеријалним улагањима сматрају се:

- ❖ Улагања у развој
- ❖ Улагања у концесије, патенте, лиценце и слична права
- ❖ Goodwill – разлика између плаћене цене у пословној комбинацији стицања зависног Предузећа и нето вредности стечених вредности у складу са МСФИ-3 - Пословне комбинације
- ❖ Остала нематеријална улагања (дугорочни закуп некретнина, опреме, улагања у туђа основна средства, улагање у програме за рачунаре и слично)

Нематеријална улагања се вреднују у складу са МРС 38 - Нематеријална улагања.

Нематеријална улагања почетно се мере (признају) по набавној вредности (Параграф 74 МРС 38) или цени коштања.

Обрачун амортизације се врши од почетка наредног месеца у односу на месец када је стављено у употребу.

Амортизација се обрачунава пропорцијалном методом, применом следећих стопа, које се утврђују на основу процењеног корисног века средстава.

Софтвери	10%
Лиценце	10%
Патенти, франшиза	10%
Дугорочни закуп	10%
Улагања у развој	10%
По уговору	10%

Након почетног признавања, нематеријална улагања се исказују по ревалоризационом износу, који представља њихову поштену вредност на дан ревалоризације, умањену за укупну накнадну амортизацију и укупне накнадне губитке због обезвређења.

а) Рачунарски софтвер

Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављања софтвера у употребу. Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе.

Издаци везани за развој или одржавање компјутерских софтверских програма признају се као трошак у периоду када настану. Издаци директно повезани са идентификованим и уникатним софтверским производима које контролише Предузеће и који ће вероватно генерисати економску корист већу од трошкова дуже од годину дана, признају се као нематеријална улагања. Директни трошкови обухватају трошкове радне снаге тима који је развио софтвер, као и одговарајући део припадајућих општих трошкова.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Трошкови развоја рачунарског софтвера признати као средство, амортизују се током њиховог процењеног корисног века употребе од 10 година.

Рачунарски софтвери, било засебно стечени било интерно створени, се након почетног признавања исказују по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке од умањења вредности.

2.8. Некретнине, постројења и опрема

Почетно вредновање некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средства, врши се по набавној вредности или цени коштања. Набавна вредност/цена коштања признаје се као средство уколико су испуњени следећи услови:

- Вероватно је да ће будуће економске користи повезане са тим средством притицати у Предузеће
- Набавне вредност/цена коштања се може поуздано утврдити

Набавна вредност/цена коштања некретнина, постројења и опреме садржи следеће: фактурну цену (у коју су укључене увозне таксе и порези који се не могу рефундирати умањена за све врсте попушта и рабата), све трошкове који се могу директно приписати довођењу средства на локацију и стање које је неопходно да би оно функционисало на начин како то очекује руководство, као и све иницијално процењене трошкове демонтаже, уклањања средстава и обнове подручја на коме је средство смештено, што представља обавезу која је наметнута Предузећу приликом његовог стицања или у току његове употребе.

Накнадни издаци за некретнине, постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средстава изнад његовог првобитног стандардног учинка (продужење корисног века трајања, повећање капацитета, унапређење квалитета производа по основу извршене надоградње машинских делова, увођење нових производних процеса којима се смањују трошкови пословања и др.). Трошкови сервисирања, техничког одржавања, мање поправке не повећавају вредност средства, већ представљају расход периода.

У некретнине, постројења и опрему разврставају се и алат и инвентар чија је појединачна набавна цена у време набавке већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Некретнине, постројења и опрема се након почетног признавања вреднују по моделу ревалоризације. Овај модел подразумева њихово исказивање по ревалоризованом износу, коју представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке од умањења вредности. Учесталост ревалоризације зависи од кретања фер вредности средстава која се ревалоризују и овај период је од три до пет година.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Повећање књиговодствене вредности некретнина, постројења и опреме по основу ревалоризације исказује се у оквиру капитала на рачуну ревалоризационих резерви. Смањења књиговодствене вредности којима се умањују претходна повећања вредности истих средстава терете директно ревалоризационе резерве. Сва остала смањења која превазилазе претходно формиране ревалоризационе резерве терете Биланс успеха.

Ревалоризациона резерва по основу средстава преноси се у нераспоређену добит на крају сваке године у висини разлике утврђене између износа амортизације обрачунате на ревалоризовану вредност средства и износа амортизације обрачунате на иницијалну набавну вредност средства.

Ревалоризационе резерве преносе се директно у нераспоређену добит када се средство стави ван употребе или дође до његовог отуђења.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Предузеће у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Трошкови текућег одржавања средстава терете Биланс успеха периода у коме су настали.

Трошкови позајмљивања настали при изградњи сваког средства које задовољава критеријуме признавања, капитализовани су током временског периода који је потребан да средство буде завршено и спремно за употребу. Остали трошкови позајмљивања се исказују као расходи.

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава променом пропорционалане методе на њихову ревалоризовану вредност, умањену за резидуалну вредност током процењеног корисног века трајања. Земљиште се не амортизује.

Процењени корисни век трајања, односно стопе амортизације, по групама средстава су:

	Корисни век трајања (у годинама)	Стопа амортизације (у %)
Грађевински објекти	0 - 90	1,11 - 10
Машине и опрема	0 - 15	40 - 100
Моторна возила	1 - 9	60 - 70
Намештај и уређаји	0 - 15	60 - 100
Канцеларијска опрема	0 - 10	60 - 100

Корисни век употребе средстава и резидуална вредност се проверавају и по потреби коригују на датум сваког биланса.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме почиње од првог наредног месеца када се средства ставе у употребу.

Добитак или губитак настао због престанка признавања средстава утврђују се као разлика између нето добитака од отуђења, уколико их има, и књиговодствене вредности средства и признају се у оквиру осталих прихода/расхода.

2.9. Умањење вредности основних средстава

За средства са неограниченим процењеним корисним веком трајања не спроводи се обрачун амортизације. Ова средства тестирају се на умањење вредности најмање једном годишње. За средства која подлежу обрачуну амортизације тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањена за трошкове продаје и употребне вредности. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину).

2.10. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине представљају некретнине (земљиште или зграда - или део зграде, или оба) које власник држи ради остваривања прихода од издавања у закуп или ради увећања вредности капитала или ради једног и другог. Под инвестиционим некретнинама не подразумевају се некретнине које се држе ради коришћења у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе, као и некретнине које се држе ради продаје у редовном процесу пословања.

Инвестиционе некретнине се након почетног признавања вреднују по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и акумулиране губитке од умањења вредности.

Уколико постоје било какве индикације, да је дошло до умањења вредности инвестиционе некретнине, Предузеће процењује надокнадиву вредност као већу од употребне вредности и фер вредности умањене за трошкове продаје. Књиговодствена вредност инвестиционе некретнине се отписује до њене надокнадиве вредности на терет прихода или расхода кроз Биланс успеха. Губитак због умањења вредности признат у претходним годинама се сторнира уколико је било накнадне промене у претпоставкама коришћеним у утврђивању надокнадиве вредности средства.

За инвестиционе некретнине које се вреднују по методу набавне вредности, основицу за обрачун амортизације чини набавна вредност умањена за резидуалну вредност тог средства. Инвестиционе некретнине се отписују по годишњој стопи од 1,43% јер је процењени век корисне употребе 70 година.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Предузећу и да могу поуздано да се утврде. Трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану.

Када инвестициону некретнину започне да користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, а њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.11. Уговори о изградњи

Уговор о изградњи представља уговор посебно закључен за изградњу једног средства или комбинације средстава која су тесно међусобно повезана или међузависна у смислу њиховог пројектовања, технологије и функције или крајње намене или употребе.

Трошкови уговора се признају у периоду када настану.

Када се исход уговора о изградњи не може поуздано проценити, приход по основу уговора се признаје само до износа насталих трошкова из уговора за које је вероватно да ће бити надокнађени.

Када се исход уговора о изградњи може поуздано проценити и када постоји вероватноћа да ће уговор бити профитабилан, приход по основу уговора се признаје у периоду важења уговора. Када је вероватно да ће укупни трошкови уговора бити већи од укупног прихода по уговору, очекивани губитак се одмах признаје као расход.

Одступања од уговореног посла, потраживања и стимулације укључују се у приходе по основу уговора у мери у којој су иста уговорена са купцем и у мери у којој их је могуће поуздано одмерити.

Предузеће користи „метод степена довршености“ како би утврдило одговарајући износ који треба признати у датом периоду. Степен довршености изградње се утврђује из односа укупно процењених трошкова уговора насталих до краја обрачунског периода и укупно процењених трошкова по сваком уговору. Трошкови у вези са будућим активностима по уговору настали током године искључују се из трошкова уговора при утврђивању степена довршености изградње. Они су приказани као залихе, аванси или остала средства, у зависности од њихове природе.

Као средство признаје се бруто износ који Предузеће потражује од извршиоца уговорених послова по свим уговорима чије је извршење у току, а за које је збир насталих трошкова и признате добити (умањен за признате губитке) већи од сукцесивно фактурисаних износа. Сукцесивно фактурисани износ које купци још нису платили и гарантни депозити укључени су у позицију потраживања по основу продаје и друга потраживања.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Као обавеза признаје се бруто износ који Предузеће дугује наручиоцу уговорених радова по свим уговорима чије је извршење у току за које је сукцесивно фактурисање премашило настале трошкове увећане за признату добит (умањено за признате губитке).

2.12. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочним финансијским пласманима сматрају се: учешћа у капиталу зависних правних лица, повезаних правних лица и других правних лица, финансијска средства расположива за продају, дугорочни кредити као и финансијска средства која се држе до доспећа.

а) Учешћа у капиталу зависних, повезаних и других правних лица

Учешћа у капиталу зависних правних лица се приликом почетног признавања вреднују по њиховој набавној вредности, која представља фер вредност надокнаде која је за њих дата.

б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недериватна средства која су сврстана у ову категорију или нису класификована ни у једну другу категорију. Укључују се у дугорочна средства, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од годину дана од датума биланса.

Ова средства признају се на датум трговања, односно на датум када се Предузеће обавезало да ће купити средство. Њихово почетно признавање врши се по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове.

Финансијска средства расположива за продају престају да се признају по истеку права на новчани прилив од финансијског средства или ако је то право пренето, односно пренети су сви ризици и користи од власништва над њима.

Финансијска средства расположива за продају накнадно се вреднују по фер вредности, осим уколико се фер вредност не може поуздано утврдити. Промене у фер вредности финансијских средстава које су класификоване као расположиве за продају признају се у капиталу у оквиру ревалоризационих резерви. У случају да се фер вредност не може поуздано утврдити, вредновање се врши по набавној вредности.

Када се финансијска средства расположива за продају отуђе, кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују се у Биланс успеха као добици или губици од улагања у хартије од вредности.

Камата на хартије од вредности расположиве за продају обрачуната методом ефективне каматне стопе признаје се у Билансу успеха као део осталих прихода. Дивиденде на ова средства признају се у Билансу успеха као део осталих прихода када се утврди право Предузећа на наплату.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Фер вредност хартија од вредности које се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно за хартије од вредности које се котирају, Предузеће утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију модела формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта, а уз што је мање могуће ослањање на информације карактеристичне за само Предузеће.

в) Дугорочни кредити и потраживања (зајмови)

Дугорочни кредити и потраживања (зајмови) представљају недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци од датума биланса. У случају да су рокови доспећа краћи од 12 месеци од датума биланса ова средства се класификују као краткорочна средства.

г) Финансијска средства која се држе до доспећа

Финансијска средства која се држе до доспећа су недериватна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања и фиксним роковима доспећа, која руководство има намеру и могућност да држи до доспећа. У случају да Предузеће одлучи да прода значајан део финансијских средстава која се држе до доспећа, цела категорија ће бити рекласификована као расположива за продају. Финансијска средства која се држе до доспећа класификују се као дугорочна средства, осим ако су рокови доспећа краћи од 12 месеци од датума биланса када се класификују као краткорочна средства.

2.13. Умањење вредности дугорочних финансијских пласмана

На сваки датум биланса Предузеће врши процену да ли постоје објективни индикатори да је дошло до умањења вредности дугорочних финансијских пласмана. Индикатори које руководство користи приликом процене да ли је дошло до умањења вредности су:

- Постојање значајних финансијских тешкоћа дужника или емитента;
- Застој у отплати обавеза дужника који није привременог карактера и не постоје наговештаји скорог отклањања ових застоја од стране дужника;
- Финансијске тешкоћа дужника доводе до тога да Предузеће одобрава повластице дужнику за отплату дуга које превазилазе уобичајне пословне односе овог типа;
- Постојање могућности стечаја дужника.

У случају финансијских средстава класификованих као расположива за продају, значајан или пролонгиран пад фер вредности испод њихове набавне вредности сматра се индикатором да је дошло до умањења њихове вредности. Уколико постоји било који од тих доказа, трајан губитак – утврђен као разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањене за било какав губитак због умањења вредности финансијског средства који је претходно признат у Билансу

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

успеха – преноси се са капитала и признаје у Билансу успеха. Губици због умањења вредности који су признати у Билансу успеха не могу се накнадно укинути кроз Биланс успеха, односно не могу се признати као добици у неком каснијем периоду.

2.14. Залихе

Залихе су средства која се држе за продају у уобичајеном току пословања, која су у процесу производње, а намењена су за продају или у облику материјала и помоћних средстава која се троше у процесу производње или приликом пружања услуга.

а) Залихе материјала и робе

Залихе материјала и робе које се набављају од добављача се приликом почетног признавања вреднују по набавној вредности. Залихе материјала настале као сопствени учинак Предузећа вреднују се по цени коштања.

Набавну вредност залиха, поред фактурне вредности добављача чине и директни зависни трошкови набавке, умањени за попусте и рабате. Директним зависним трошковима набавке сматрају се:

- Царине и друге увозне дажбине;
- Трошкови превоза до сопственог складишта, укључујући превоз сопственим средствима по цени коштања која не може бити већа од тржишне вредности;
- Шпедитерске и посредничке услуге;
- Други трошкови који настају како би се залихе довеле у стање и на локацију које је руководство предвидело.

Трошкови позајмљивања не укључују се у набавну вредност/цену коштања залиха.

Обрачун излаза, односно утрошка залиха врши се по методи просечне пондерисане цене. Просек се израчунава приликом сваке набавке залиха.

На датум биланса, залихе материјала и робе се вреднују по нижој од следећих вредности: набавне вредности/цене коштања или нето продајне вредности.

б) Залихе недовршене производње и готових производа

Залихе недовршене производње и готових производа се приликом почетног признавања вреднују по цени коштања.

Цена коштања залиха обухвата директне трошкове радне снаге, директне трошкове материјала и индиректне трошкове који се могу приписати производном процесу (трошкови индиректног материјала и индиректне радне снаге, амортизација средстава ангажованих на стварању залиха, трошкови одржавања фабричких зграда и опреме, трошкови руковођења и управљања производним процесом). Укључивање индиректних трошкова у цену коштања

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

врши се по изабраном кључу, који представља директне трошкове материјала. Трошкови који су искључени из цене коштања и према томе признати као расходи периода у којем су настали су:

- ❖ Општи административни трошкови, који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање
- ❖ Трошкови амортизације и одржавања сталних средстава који нису укључени у производни процес
- ❖ Трошкови маркетинга, рекламе, продаје, дистрибуције и репрезентације
- ❖ Трошкови неуобичајено великог отписа отпадног материјала, рада или других производних трошкова
- ❖ Трошкови чланарина
- ❖ Трошкови истраживања
- ❖ Трошкови развоја, осим када се односе на дизајн или конструкцију предмета намењених продаји
- ❖ Трошкови складиштења (осим ако ти трошкови нису неопходни у процесу производње пре наредне фазе производње)
- ❖ Трошкови продаје
- ❖ Трошкови позајмљивања.

Обрачун излаза залиха недовршене производње и готових производа утврђује се методом просечне пондерисане цене.

На датум биланса, залихе недовршене производње и готових производа се вреднују по нижој од следећих вредности: цене коштања или нето продајне вредности.

2.15. Стална средства намењена продаји

Стална средства признају се као средства, која се држе ради продаје уколико се њихова књиговодствена вредност надокнађује продајом, а не употребом од стране Предузећа и уколико је продаја веома извесна. Продаја сталних средстава сматра се извесном уколико је средство у свом тренутном стању расположиво за продају и уколико су предузети кораци за продају. Ова средства исказују се по нижој од књиговодствене и фер вредности умањене за трошкове продаје.

2.16. Краткорочна потраживања и финансијски пласмани

Краткорочним потраживањима сматрају се: потраживања по основу продаје, потраживања из специфичних послова и друга потраживања. Краткорочним финансијским пласманима сматрају се: краткорочни кредити, хартије од вредности које се држе до доспећа (део који доспева до годину дана) и финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

а) Краткорочна потраживања (зајмови)

Потраживања за која се очекује да буду наплаћена у периоду до годину дана класификују се као краткорочна средства. Ова потраживања се иницијално признају по фер вредности, а накнадно се одмеравају по амортизованој вредности, применом методе ефективне каматне стопе, умањеној за износ обезвређења по основу умањења вредности.

Обезвређење по основу умањења вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Предузеће неће бити у стању да наплати све износе које потражује на основу првобитно уговорених услова. Ризик наплате сваког појединачног материјално значајног потраживања процењује руководство Предузећа.

Приликом процене ризика наплате потраживања руководство разматра следеће индикаторе:

- ❖ Постојање значајних финансијских тешкоћа дужника за чију наплату потраживања је на дан биланса прошао рок од годину дана од дана фактурисања, индиректно се исправља на терет расхода. За потраживања за која је склопљен репрограм не врши се исправка вредности потраживања;
- ❖ Застој у отплати обавеза дужника који није привременог карактера и не постоје наговештаји скорог отклањања ових застоја од стране дужника;
- ❖ Финансијске тешкоћа дужника доводе до тога да Предузеће одобрава повластице дужнику за отплату дуга које превазилазе уобичајне пословне односе овог типа

Износ обезвређења представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у Билансу успеха у оквиру позиције осталих расхода.

б) Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха

Финансијска средства по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у Билансу успеха су финансијска средства која се држе ради трговања. Финансијско средство се класификује у ову категорију уколико је прибављено првенствено ради продаје у кратком року.

2.17. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни, новчана средства на текућим рачунима код банака, друга краткорочна високо ликвидна улагања са првобитним роком доспећа до три месеца или краће и прекорачења по текућем рачуну.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

2.18. Ванбилансна актива и пасива

Ванбилансним средствима и обавезама сматрају се: имовина узета у закуп, осим средстава узетих у финансијски лизинг, роба у консигнацији, материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Предузећа, као и потраживања и обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.19. Капитал

Основни капитал

Основни капитал Предузећа чини државни капитал у износу од 158.184 хиљада динара и остали капитал у износу од 795 хиљада динара. Државни капитал Предузећа исказује капитал јавних предузећа која обављају делатности од општег интереса и чији је оснивач држава, односно јединица локалне самоуправе.

2.20. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине, реструктурирање и одштетне захтеве се признају:

- ❖ Када Предузеће има садашњу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја
- ❖ Када је у већој мери вероватно да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава
- ❖ Када се може поуздано проценити износ обавезе

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза довести до одлива средстава утврђује се на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак камате.

2.21. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности. Разлике између оствареног прилива и износа отплата, признају се у Билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Обавезе по кредитима се класификују као текуће обавезе, осим уколико доспевају на наплату у периоду дужем од годину дана од датума биланса. У том случају обавезе се класификују као дугорочне.

2.22. Обавезе из пословања

Обавезе према добављачима се иницијално исказују по фер вредности, а накнадно се одмеравају према амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе.

2.23. Текући и одложени порез

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије.

Одложени порез на добит се укалкулисава у пуном износу, коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима. Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама које су на снази до датума биланса и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.24. Приходи

Приходи се исказују по фер вредности примљеног износа средстава или потраживања по основу продаје роба, производа или услуга у току уобичајеног пословног циклуса Предузећа. Приход се исказује умањен за ПДВ, дате попусте, рабате и вредност враћених производа и роба.

Приходи се признају у тренутку када се роба или производ испоручи купцу, односно када су сви ризици и користи по основу испоручених добара пренети на купца и када се његов износ може поуздано утврдити.

Приходи од услуга се признају када је услуга извршена. За услуге које се врше у дужем периоду, приходи се признају сразмерно довршености посла.

Приходи по основу камата исказују се уз примену ефективне каматне стопе на временски пропорционалној основи. Приходи по основу камате укључују и приходе од затезних камата на закаснела плаћања, обрачунатих применом прописане стопе затезне камате.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

2.25. Државна давања

Државна давања, било монетарна или немонетарна, признају се по фер вредности када је вероватно да ће давања бити примљена и када је извесно да ће се Предузеће придржавати услова повезаних са давањима.

Државно давање се признаје на систематској основи у Билансу успеха током периода у којима Предузеће признаје као расход повезане трошкове које треба покрити из тог давања.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза, као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи се могу разликовати од процењених.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

3.1. Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње, Предузеће процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

3.2. Одложена пореска средства

Значајна процена од стране руководства Предузећа је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава која се могу признати, на основу периода настанка и висине будућих опорезивих добитака и стратегије планирања пореске политике.

3.3. Исправка вредности потраживања

Исправка вредности за сумњива и спорна потраживања, врши се на основу процењених губитака услед немогућности купца да испуни неопходне обавезе. Наша процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, отписима потраживања, кредитним способностима наших купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

3.4. Фер вредност

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Предузеће примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта.

Руководство Предузећа врши процену ризика и у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Предузећа, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

4. БИЛАНС СТАЊА

4.1. Нематеријална имовина

	Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ		
Стање 01.01.2017.	1.220	1.220
Набавке у току године		
Пренос са нематеријалних улагања у припреми		
Остала повећања		
Отпис, продаја и пренос	(292)	(292)
Остала смањења		
Промене по основу ревалоризације		
Стање 31.12.2017.	928	928
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ		
Стање 01.01.2017.	380	380
Обрачуната амортизација	120	120
(Напомена 5.2.)		
Остала повећања (обезвређивање и др.)		
Кумулирана исправка садржана у отуђеним средствима	(118)	(118)
Остала смањења (усклађивање и др.)		
Стање 31.12.2017.	382	382
Неотписана вредност 31.12.2017.	546	546

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

	Концесије, патенти, лиценце, робне и услугне марке, софтвер и остала права	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ			
Стање 01.01.2018.	928	0	928
Набавке у току године		480	480
Пренос са нематеријалних улагања у припреми			
Остала повећања			
Отпис, продаја и пренос			
Остала смањења			
Промене по основу ревалоризације			
Стање 31.12.2018.	928	480	1.408
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ			
Стање 01.01.2018.	382		382
Обрачуната амортизација (Напомена 5.2.)	93		93
Остала повећања (обезвређивање и др.)			
Кумулирана исправка садржана у отуђеним средствима			
Остала смањења (усклађивање и др.)			
Стање 31.12.2018.	475		475
Неотписана вредност 31.12.2018.	453	480	933

Нематеријална улагања у 2018. години исказана су у износу од 933 хиљада динара (у 2017. години у износу од 546 хиљада динара). Нематеријална улагања чине рачуноводствени програми, односно софтвери и лиценце за програмске пакете информационог система.

У 2018. години урађена је имплементација Хелиант Монео информационог система у делу нематеријалних улагања у припреми, а на основу Уговора 12-10754 од 04.09.2018. године, у износу од 480 хиљада динара.

Обрачуната амортизација нематеријалне имовине у 2018. години у износу од 93 хиљада динара, призната је као расход периода и укључена у трошкове пословања у Билансу успеха (Напомена 5.2.).

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

4.2. Некретнине, постројења и опрема

	Земљиште	Гређевински објекти	Постројења и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ					
Стање 01.01.2017.	227.767	115.478	69.453	60.803	473.501
Набавке у току године			2.881	180.010	182.891
Пренос са некретнина, постројења и опреме у припреми		70.854	169.959	(240.813)	-
Остала повећања					
Отпис, продаја и пренос			(2.864)		(2.864)
Промене по основу ревалоризације- смањење вредности					
Промене по основу ревалоризације- повећање вредности					
Стање 31.12.2017.	227.767	186.332	239.429	0	653.528
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ					
Стање 01.01.2017.	0	2.702	8.779	0	11.481
Обрачуната амортизација (Напомена 5.2.)		2.619	16.418		19.037
Остала повећања (обезвређивање и др.)					
Кумулирана исправка садржана у отуђеним средствима			(1.509)		(1.509)
Остала смањења (усклађивање и др.)					
Стање 31.12.2017.	0	5.321	23.688	0	29.009
Неотписана вредност 31.12.2017.	227.767	181.011	215.741	0	624.519
Стање 01.01.2017.	227.767	115.478	69.453	60.803	473.501

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.**

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ					
Стање 01.01.2018.	227.767	186.332	239.429		653.528
Набавке у току године			33.858		33.858
Пренос са некретнина, постројења и опреме у припреми					
Остала повећања					
Отпис, продаја и пренос			(2.910)		2.910
Промене по основу ревалоризације- смањење вредности					
Промене по основу ревалоризације- повећање вредности					
Стање 31.12.2018.	227.767	186.332	270.377		684.476
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ					
Стање 01.01.2018.		5.321	23.688		29.009
Обрачуната амортизација (Напомена 5.2.)		3.724	24.925		28.649
Остала повећања (обезвређивање и др.)					
Кумулирана исправка садржана у отуђеним средствима			(1.836)		(1.836)
Остала смањења (усклађивање и др.)					
Стање 31.12.2018.		9.045	46.777		55.822
Неотписана вредност 31.12.2018.	227.767	177.287	223.600		628.654

Земљиште и грађевински објекти су у државној својини.

Евидентирано земљиште у износу од 227.767 хиљада динара односи се на:

- Земљиште под зградама, односно објектима које Предузеће користи за обављање делатности (као пословни и магацински простор)
- Земљиште које служи као депонија за одлагање комуналног отпада.

У 2018. години није било повећања вредности земљишта.

Вредности грађевинских објеката у 2018. години исказана су у износу од 177.287 хиљада динара (у 2017. години у износу од 181.011 хиљада динара).

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Повећање вредности грађевинских објеката у 2017 години , у износу 70.854 хиљада динара се односи на:

- ❖ Изградњу објекта (са помоћним објектима) за рециклажни центар у укупном износу 41.269 хиљада динара
- ❖ Приступне саобраћајнице и платоа за рециклажни центар у укупном износу 29.585 хиљада динара

На основу Решења Градске управе за просторно планирање, урбанизам, изградњу и заштиту животне средине број ROP-KRG-14145-IUP-4/2017 од 29.12.2017. године, којим се одобрава употреба изведених радова на изградњи рециклажног центра, све некретнина, постројење и опрема у припреми су стављени у употребу.)

Повећање вредности грађевинских објеката у 2018 години није било.

Обрачуната амортизација грађевинских објеката у 2018. години у износу од 3.724 хиљада динара, призната је као расход периода и укључена у трошкове пословања у Билансу успеха (Напомена 5.2.).

Вредност постројења и опреме у 2018. години су исказана у износу од 223.600 хиљада динара (у 2017. години у износу од 215.741 хиљада динара).

Повећање вредности постројења и опреме у износу од 33.378 хиљаде динара односи се на набавку постројења и опреме и појединачна улагања у средства када су успуњени услови за признавање као повећање књиговодствене вредности делова који су замењени, на основу MPC 16 - Некретнине, постројења и опрема и Правилника о разврставању и евиденцији основних средства, ситног инвентара и потрошног материјала број 12-13331 од 30.10.2017. године:

- Мултикар повећање вредности у износу од 396 хиљаде динара,
- Апарат за точење горива ДРЕСЕР у износу од 222 хиљада динара,
- Лада Нива М2121/40 у износу 1.308 хиљада динара,
- ФИАТ 500Л КГ 153ЦЈ у износу 1.643 хиљада динара,
- ФИАТ 500Л КГ 153ЦХ у износу 1.643 хиљада динара,
- ФИАТ 500Л КГ 153ЦА у износу 1.643 хиљада динара,
- ФИАТ 500Л КГ 153ЦК у износу 1.643 хиљада динара,
- ФИАТ 500Л КГ 153ЦИ у износу 1.643 хиљада динара,
- ФИАТ 500Л КГ 153ЦФ у износу 1.643 хиљада динара,
- ФИАТ 500Л КГ 153ЦБ у износу 1.643 хиљада динара,
- ФИАТ 500Л КГ 153ЦЛ у износу 1.643 хиљада динара,
- Отворени контејнер 5м3 (5 ком) у укупном износу 343 хиљаде динара
- Отворени контејнер 7м3 (3 ком) у укупном износу 241 хиљаде динара
- Приколица П150 у износу 62 хиљада динара
- Хоризонтална преса за балирање у износу 1.977 хиљада динара
- Пнеуматски пиштољ БКА25-пикаметар у износу 134 хиљада динара
- Апарат за точење ДРЕСЕР у износу 222 хиљада динара
- Машина за сечење асфалта фи 500мм у износу 200 хиљада динара
- Повећање вредности Чистилице ИСАЛ ПБ 115 Д у износу 83 хиљада динара
- Цистерна ДАФ ЛФ 280 ФА у износу од 6.979 хиљада динара,

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- Сервер тип један - ДЕЛЛ у износу 272 хиљада динара
- Посипач соли ЕПОКЕ ТК 12 Е 275 у износу 296 хиљада динара
- Мини утоваривач у износу од 4.481 хиљада динара ,
- Чистилица – усисивач Каршер модел ИЦ 15/240 (2ком) у износу 3.498 хиљада динара.

Обрачуната амортизација грађевинских објеката у 2018. години у износу од 24.925 хиљада динара, призната је као расход периода и укључена у трошкове пословања у Билансу успеха (Напомена 5.2.).

Смањење вредности основних средстава у укупном износу од 1.074 хиљаде динара односи се на:

- ❖ Отпис основних средстава у износу од 819 хиљада динара на основу Одлуке број 12-12628 од 10.10.2018. године
- ❖ Отпис основних средстава у износу од 255 хиљада динара на основу Одлуке о усвајању Извештаја о редовном годишњем попису са стањем на дан 31.12.2018. године број 12-2180 од 28.01.2019. године

Предузеће је процену фер вредности земљишта (група 020), грађевинских објеката и монтажних грађевинских објеката (група 022), постројења и опреме (група 023) у циљу њихове ревалоризације, извршило на дан 31.12.2015. године. Процена је извршена од стране „ВГ Пројект & НД“ Крагујевац који је процену извршио на основу тржишне вредности и коју је усвојио Надзорни одбор Предузећа Одлуком број 12-5768 од 25.04.2016. године. Позитиван ефекат промене вредности средства исказан је у оквиру капитала на позицији ревалоризационе резерве.

Реализоване ревалоризационе резерве услед расходовања и продаје основних средстава износе 1.321 хиљаде динара (Напомена 4.12.).

На основу Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа, учесталост процене некретнина, постројења и опреме (став 34. МРС 16) је на сваких три до пет година, уколико се поштена вредност ревалоризованог основног средства знатно не разликује од исказане вредности.

У складу са напред наведеном статусном променом припајања, Предузеће ће процену некретнина, постројења и опреме извршити са стањем на дан 01.01.2019. године после спроведене рекласифације на класи 0 - Уписани а неуплаћени капитал и стална имовина у складу са важећом рачуноводственом политиком Предузећа.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

4.3. Инвестиционе некретнине

Накнадно вредновање инвестиционих некретнина врши се по моделу набавне вредности.

На инвестиционим некретнинама настале су следеће промене:

	2018.	2017.
Набавна вредност		
Стање на почетку периода	1.424	1.424
Набавка		
Преноси са некретнина које користи власник		
Остала повећања		
Продаја		
Преноси на некретнине које користи власник		
Остала смањења		0
Стање на крају периода	1.424	1.424

У току године нису биле набавке и отуђења инвестиционих некретнина.

	2018.	2017.
Исправка вредности		
Стање на почетку периода	859	839
Обрачуната амортизација (Напомена 5.2.)	20	20
Смањења у току године		
Стање на крају периода	879	859
Неотписана вредност на крају године	545	565

Процењени корисни век трајања износи 70 година, односно стопа амортизације износи 1,43%.

Инвестициона некретнина у улици Јована Гостовића је по основу Уговора број 3/175 од 28.03.1978. године, купљена од Фонда за уређење грађевинског земљишта СО Крагујевац. У власништву Предузећа је површина од 75м² и иста некретнина није књижена у земљишним књигама (погрешно означен КП у Уговору), због чега није било могуће извршити процену вредности.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

4.4. Дугорочни финансијски пласмани

	2018.	2017.
Учешћа у капиталу зависних правних лица		
Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима		
Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају		
Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима у земљи		
Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима у иностранству		
Дугорочни пласмани у земљи и иностранству		
Хартије од вредности које се држе до доспећа		
Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели		
Остали дугорочни финансијски пласмани	280	309
Исправка вредности дугорочних финансијских пласмана	(32)	(16)
Укупно	248	293

Потраживања су усаглашена са дужницима у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству. Остали дугорочни финансијски пласмани у износу од 248 хиљада динара (у 2017. години у износу од 293 хиљаде динара) односе се на потраживања за дате стамбене кредите и продате станове. Усклађивање се врши према коефицијенту раста цена на мало.

На дан биланса није извршена ревалоризација оплатних рата и остатка дуга за продате станове на основу члана 3. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о становању и Података о кретању просечне месечне зараде без пореза и доприноса и о кретању потрошачких цена у Републици Србији. Према измењеним одредбама члана 23. Закона о становању, ревалоризација рата и остатка дуга за продате станове по уговорима закљученим до 30. јуна 2018, и у складу са напоменама у Привредном саветнику, број 6/2019, ревалоризација отплатних рата за уговоре закључене од 19.07.1994. до 30.06.2018. године не врши се у 2018 години.

Ревалоризација потраживања за продате станове по уговорима закљученим до 01. августа 1992. године врши се на дан биланса стопама раста потрошачких цена у Републици Србији, а највише до раста просечне нето зараде у Републици у претходној години и износи 2%.

Ревалоризација оплатних рата и остатка дуга за продате станове у износу од 1 хиљада динара призната је као приход периода у Билансу успеха (Напомена 5.5.).

Потаживања која су у целости имирена у току 2018 године односе се на два стамбена кредита и на потраживања за један продат стан у укупном износу од 16 хиљада динара .

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Табеларни преглед измирених дугорочних финансијских пласмана

1	048652	Милановић Риста	462	Мај 1992	Децембар 2030	Потраживање је измирено дана 06.06.2018. године у целости.	Износ измирења 3 хиљаде динара
2	048638	Стриковић Абаз	240	Октобар 1999	Септембар 2019.	Потраживање је измирено дана 22.10.2018. године у целости.	Износ измирења 10 хиљада динара
3	048649	Младеновић Добривоје	240	Јун 2000.	Мај 2020.	Потраживање је измирено дана 21.06.2018. године у целости.	Износ измирења 3 хиљаде динара

4.5. Залихе

	2018.	2017.
Залихе материјала	25.928	28.285
Недовршена производња и услуге		
Готови производи		
Роба	1.002	308
Стална средства намењена продаји		
Плаћени аванси	2.299	2.634
Укупно	29.229	31.227

Набавна вредност/цена коштања свих залиха које су испуниле услове и признате као имовина у току периода износи 29.229 хиљада динара (у 2017. години износе 31.227 хиљада динара).

а) Залихе материјала

	2018.	2017.
Материјал	15.939	15.709
Резервни делови	5.876	5.490
Алат и инвентар	6.459	8.682
Материјал, резервни делови, алат и инвентар у обради, доради и манипулацији	0	0
Исправка вредности залиха материјала	(2.346)	(1.596)
Укупно	25.928	28.285

Залихе су усаглашене са пописом. Залихе материјала и робе су вредноване по набавној вредности. Отпис ситног инвентара и алата врши се 100% стављањем у употребу.

	2018.	2017.
1. Материјал и ситан инвентар и алат на залихи	0	10
Залихе без излаза у последњих 365 дана – укупно	0	10

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Предузеће је сходно начелу опрезности извршило процену нето продајне вредности залиха без излаза у току године и извршило корекцију индиректно обезвређених залиха у корист биланса успеха у износу од 673 хиљаде динара у 2016. години.

Услед пораста нето вредности залиха које су у претходном обрачунском периоду отписане или су те залихе потрошене, извршено је укидање раније признатог обезвређења некурентних залиха у износу од 10 хиљада динара у 2017 години. Укидање раније признатог обезвређења некурентних залиха у 2018 години није остварено. Укидање исправке вредности залиха исказано је у Билансу успеха у оквиру осталих прихода за 2017 годину. (Напомена 5.5.).

б) Роба

	2018.	2017.
Роба у магацину	562	73
Роба у промету на велико	396	211
Роба у складишту, стоваришту и продавницама код других правних лица	0	0
Роба у промету на мало	44	24
Роба у обради, доради и манипулацији		
Роба у транзиту		
Роба на путу		
Исправка вредности робе	0	0
Укупно	1.002	308

У оквиру редовне делатности Предузеће се бави прометом робе и то:

- ❖ Канти и контејнера - роба у магацину у укупном износу 562 хиљаде динара на дан састављања биланса (у 2017. години 73 хиљада динара)
- ❖ Секундарних сировина - роба у промету на велико у укупном износу од 396 хиљада динара (у 2017. години 211 хиљада динара)
- ❖ Робе у бифеу - роба у промету на мало у износу од 44 хиљада динара (у 2017. години 24 хиљаде динара)

в) Плаћени аванси

	2018.	2017.
Плаћени аванси за материјал, резервне делове и инвентар у земљи		
Плаћени аванси за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству		
Плаћени аванси за робу у земљи	0	37
Плаћени аванси за робу у иностранству		
Плаћени аванси за услуге у земљи	2.299	2.619
Плаћени аванси за услуге у иностранству		
Исправка вредности плаћених аванса		(22)
Укупно	2.299	2.634

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

На датум биланса процена руководства је да ће за дате авансе у износу од 2.299 хиљаде динара бити извршена контра услуга од стране добављача у виду испоруке добара и услуга. Дати аванси за робу у земљи који се односе на ЈП Колубару и у 2018 години извршен је повраћај средстава у износу од 37 хиљада динара, а исправка вредности од 22 хиљаде динара укинута је у корист осталих прихода (Напомена 5.5.).

Потраживања по основу датих аванса односе се на следећа правна лица:

Назив	2018.	Учешће у %
Дати аванси приватним извршитељима	1.936	84,21
Дати аванси осталим правним лицима	363	15,79
Укупно	2.299	100

Дати аванси приватним извршитељима у износу од 1.936 хиљаде динара су аванси дати приватним извршитељима за предлог за извршење наплате потраживања од правних и физичких лица.

Старосна структура датих аванса је следећа:

	2018.	2017.
До 3 месеца		658
Од 3 до 6 месеци		13
Од 6 до 12 месеци	363	75
Преко годину дана	1.936	1.888
Укупно	2.299	2.634

4.6. Потраживања

	2018.	2017.
Потраживања по основу продаје	681.636	675.585
Потраживања од повезаних правних лица		
Потраживања из специфичних послова		
Остала потраживања		
Исправка вредности	(367.926)	(369.119)
Укупно	313.710	306.466

Потраживања од купаца у земљи се односе на фактурисану реализацију услуга из основне и споредних делатности Предузећа. Бруто потраживања по основу продаје на датум састављања биланса износе 681.636 хиљада динара (у 2017. години 675.585 хиљада динара).

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Потраживања се односе на следећа правна лица:

Назив	2018.	Учешће у %
Купци у земљи - правна лица	160.984	23,62
Купци у земљи - грађани	369.202	54,16
Купци у земљи - предузетници	36.959	5,42
Купци у земљи - становници сеоских насеља	40.238	5,90
Купци у земљи - предузећа у стечају	14.994	2,20
Купци у земљи - предузећа у реструктурирању	29	0,01
Купци у земљи - правна лица брисана из регистра		
Агенције за привредне регистре	4.730	0,69
Купци у земљи - предузетници брисани из регистра		
Агенције за привредне регистре	54.500	8,00
Укупно бруто	681.636	100
Исправка вредности потраживања	(367.926)	
Укупно нето	313.710	

На доспела ненаплаћена потраживања Предузеће врши обрачун затезне камате. Наплата потраживања од грађана врши се преко СОН-а. Потраживања нису обезбеђена хипотеком, банкарским гаранцијама нити меницама.

Старосна структура потраживања је следећа:

Назив	Преко годину дана	До годину дана	Укупно
Купци у земљи - правна лица	71.116	89.868	160.984
Купци у земљи - грађани	224.752	144.450	369.202
Купци у земљи - предузетници	19.476	17.483	36.959
Купци у земљи - становници сеоских насеља	28.132	12.106	40.238
Купци у земљи - предузећа у стечају	14.529	465	14.994
Купци у земљи - предузећа у реструктурирању	29	/	29
Купци у земљи - правна лица брисана из регистра Агенције за привредне регистре	2.877	1.853	4.730
Купци у земљи - предузетници брисани из регистра Агенције за привредне регистре	49.936	4.564	54.500
Укупно	410.847	270.789	681.636

Разлика између потраживања старијих од годину дана и извршене исправке вредности износи 42.921 хиљаду динара из разлога што се по Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама за потраживања за која је склопљен репрограм не врши се исправка вредности потраживања.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Стање дуга по репрограмима на дан 31.12.2018. године износи:

➤ са физичким лицима	36.940 хиљада динара
➤ са привредом	1.695 хиљада динара
➤ са предузетницима	4.286 хиљада динара

Промене на исправци вредности потраживања односе се на следеће:

	2018.	2017.
Стање на почетку периода	369.119	330.097
Ново обезвређење у току периода по основу процене ненаплативости (Напомена 5.6.)	40.358	60.526
Наплаћена потраживања која су претходно обезвређена (Напомена 5.5.)	(28.204)	(21.504)
Укидање исправке вредности потраживања на основу Одлуке Надзорног одбора за потписане репрограме за домаћинства у градском подручју број 12-14955 од 31.05.2019. године	(13.347)	
Стање на крају периода	367.926	369.119

Смањење исправке вредности у износу од 28.204 хиљада динара односи се на наплату раније исправљених потраживања, која су исказана у оквиру осталих прихода. Повећање исправке вредности у износу од 40.358 хиљада динара односи се на исправку потраживања која нису наплаћена у року од 365 дана, која је исказано у оквиру осталих расхода. Исправка вредности потраживања извршена је у складу са Одлуком Надзорног одбора број 12-4369 од 21.02.2019. године; Одлуком о изменама и допунама Одлуке број 12-4369 од 21.02.2019. године - број 12-15867 од 12.06.2019. године, као и Одлуком број 12-14955 од 31.05.2019. године.

Одлуком Надзорног одбора број 12-14955 од 31.05.2019. године извршено је укидање исправке вредности потраживања за домаћинства у градском подручју - рачун 204001 у износу од 14.305.373,48 динара уз напомену да ће ефекат укидања исправке вредности потраживања бити коригован за износ извршених уплата на име репрограма у 2018. години од датума потписивања појединачних споразума о репрограму дуга закључно са даном 31.12.2018. године по добијеном податку од стране ЈСП Крагујевац Крагујевац. ЈСП Крагујевац Крагујевац доставило је дана 05.06.2019. године податак о извршеним уплатама у 2018. години на име закључених репрограма у износу од 958.393,32 динара, тако да коначан ефекат укидања исправке вредности потраживања за наведену категорију купаца у земљи са стањем на дан 31.12.2018. године износи 13.346.988,16 динара.

Одлуком Надзорног одбора број 12-14955 од 31.05.2019. године извршено је повећање исправке вредности потраживања за домаћинства у сеоском подручју - рачун 204003 у износу од 4.000.662,00 динара уз напомену да ће ефекат повећања исправке вредности потраживања бити коригован за износ извршених уплата на име репрограма у 2018. години од датума потписивања појединачних споразума о репрограму дуга закључно са даном 31.12.2018. године по добијеном податку од стране ЈСП Крагујевац Крагујевац. ЈСП Крагујевац

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Крагујевац доставило је дана 05.06.2019. године податак о извршеним уплатама у 2018. години на име закључених репрограма у износу од 46.493,00 динара, тако да коначан ефекат укидања исправке вредности потраживања за наведену категорију купаца у земљи са стањем на дан 31.12.2018. године износи 4.047.155,00 динара.

На основу Одлуке Скупштине града Крагујевца о обједињеној наплати комуналних и других услуга, потраживања од купаца у земљи - грађани, односно домаћинства у градском подручју и становници сеоских насеља, односно домаћинства у сеоском подручју, евидентирају се у пословним књигама Предузећа и ЈСП Крагујевац Крагујевац.

У вези међусобног усаглашавања потраживања и обавеза са стањем на дан 31.12.2018. године, Предузеће напомиње следеће:

- 1) Закључком Надзорног одбора Предузећа број 12-12631 од 10.10.2018. године прихваћена је информација директора Предузећа о Извештају Привредни саветник - ревизија д.о.о. Београд из августа 2018. године о екстерној ванредној финансијској ревизији система обједињене наплате за период од 09.07.2003. до 31.12.2017. године и да се формира комисија, коју ће чинити представници ЈКП Шумадија Крагујевац и ЈСП Крагујевац Крагујевац и Града Крагујевца, а која ће имати за циљ да изврши усаглашавање обавеза и потраживања од физичких лица по основу главног дуга, камата, трошкова суда, трошкова јавних извршитеља и др. између ЈСП Крагујевац Крагујевац и ЈКП Шумадија Крагујевац за период од 09.07.2003. до 31.12.2017. године. Истим Закључком усвојено је да се усаглашавање потраживања врши аналитички по физичком лицу са циљем утврђивања износа наплаћених, а непренетих средстава од стране ЈСП Крагујевац, а усаглашавање обавеза по основу судских такси и трошкова извршитеља са циљем утврђивања обавезе ЈКП Шумаидја Крагујевац према ЈСП Крагујевац Крагујевац.
- 2) Имајући у виду да Закључак Надзорног одбора број 12-12631 од 10.10.2018. године није реализован, Одлуком Надзорног одбора Предузећа број 12-4363 од 21.02.2019. године дато је овлашћење директору да формира комисију, коју ће чинити представници ЈКП Шумадија Крагујевац, ЈСП Крагујевац Крагујевац и града Крагујевца која ће имати за циљ да изврши усаглашавање обавеза и потраживања на начин наведен у Закључку и роком до 31.08.2019. године уз обавезу месечног извештавања до коначног усаглашавања.
- 3) У складу са Одлуком Надзорног одбора број 12-4363 од 21.02.2019. године, Предузеће је дана 28.02.2019. године упутило допис ЈСП Крагујевац Крагујевац број 0-4137, као и Градској управи за комуналне и инспекцијске послове број 0-5138 да доставе податке о лицу, које ће бити у саставу планиране усвојене комисије. ЈСП Крагујевац Крагујевац је дописом број 01-947, Наш број 0-6391, од 07.03.2019. године одговорио на захтев Предузећа и предложио представника. Градска управа за комуналне и инспекцијске послове Дописом број 185/19-XIV, Наш број 0-6030, од 05.03.2019. године обавестила је Предузеће да није у могућности да упути стручно лице за ту врсту послова из унутрашњих организационих разлога (контрола Државне ревизорске институције).

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- 4) Решењем Директора Предузећа број 12-10240 од 12.04.2019. године именована је Комисија за усаглашавање стања потраживања и обавеза са стањем на дан 31.12.2018. године. Решењем је обухваћен период по Извештају Привредни саветник - ревизија д.о.о. Београд од 09.07.2003. до 31.12.2017. године и, пошто су подаци за 2018. годину већ релевантни и пословна 2018. година завршена, Решењем Директора за формирање комисије обухваћена је и 2018. година.
- 5) У складу са Споразумом о међусобним правима и обавезама у организовању и вршењу послова обједињене наплате комуналних и других услуга на територији града Крагујевца од 26.08.2003. године, Предузеће је дана 16.05.2019. године и 17.05.2019. године е-путем доставило ЈСП Крагујевац Крагујевац Записнике о међусобном усаглашавању обавеза и потраживања са стањем на дан 31.12.2018. године.
- 6) С обзиром на то да ЈСП Крагујевац Крагујевац није доставило потписане напред наведене Записнике о усаглашавању стања, Предузеће је доставило Захтев за доставу података као ургенцију број 10-14558 од 28.05.2019. године да се записници доставе у року од два дана од дана пријема ургенције за усаглашавање стања. Међутим, ЈСП Крагујевац Крагујевац није доставило потписане записнике до датума састављања редовних финансијских извештаја за 2018. годину, односно до 14.06.2019. године. *Предузеће је исправку вредности потраживања која су старија од једне године за категорију купаца у земљи - домаћинства у градском и сеоском подручју - извршило у складу са подацима у пословним књигама ЈКП Шумадија Крагујевац у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.*
- 7) У прилогу дописа ЈСП Крагујевац Крагујевац број 05-2420, Наш број 10-15376, од 06.06.2019. године Предузећу су враћени рачуни, на којима су зарачунати предујмови и остали трошкови за предмете из 2012., 2013., 2014. и 2015. године који се воде код јавних извршитеља, а исте је предузеће вратило ЈСП Крагујевац Крагујевац у складу са Закључком Надзорног одбора Предузећа бр. 132-12630 од 10.10.2018. године.
- 8) Истим Дописом Предузеће је обавештено да Записник о савјештању међусобних обавеза и потраживања на дан 31.12.2018. године „не желе да потпишу”, јер није у складу са стањем по основу наведених трошкова.

У складу са напред наведеним, Предузеће није било у могућности да на датум биланса усагласи стање са ЈСП Крагујевац Крагујевац по наведеним основама, већ ће по добијању Извештаја формиране комисије приступити усаглашавању а која свој рад треба да заврши до дана 31.08.2019. године.

Усаглашавање потраживања са дужницима врши се једном годишње, достављањем у писаном облику података о стању потраживања. На дан 31.10.2018. године извршено је усаглашавање:

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

	Број ИОС-а	Учешће у %
Усаглашени ИОС-и	211	6,65
Неусаглашени ИОС-и	103	3,24
Неодговорено на ИОС-е	2.861	90,11
Укупно послато ИОС-а	3.175	100

4.7. Друга потраживања

Потраживања-укупно	2018.	2017.
Бруто потраживање на почетку године	20.256	257.350
Бруто потраживање на крају године	4.537	20.256
Повећање/смањење исправке вредности у току године	0	(3.751)
Исправка вредности на крају године	0	0
НЕТО СТАЊЕ		
Текућа година	4.537	20.256
Претходна година	20.256	253.599
	2018.	2017.
Потраживања од запослених	3.330	3.560
Потраживања од државних органа и организација	0	0
Потраживања за више плаћени порез на добитак	0	383
Потраживања по основу претплаћених пореза	5	15.618
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају	535	390
Остала краткорочна потраживања	667	305
Исправка вредности других потраживања	0	0
Укупно	4.537	20.256

Друга потраживања која је Предузеће евидентирало у износу од 4.537 хиљада динара односе се на:

- Потраживања од запослених у износу од 3.330 хиљаде односе се на потраживања од запосленог на основу тужбе за накнаду штете број 12-3879 од 21.03.2016. године у износу од 3.253 хиљаде динара и остала потраживања од запослених у износу од 77 хиљада динара
- Потраживања за више плаћени порез на добитак из 2017. године у износу 383 хиљаде динара, евидентирана у редовним финансијским извештајима Предузећа за 2017. годину у складу са чланом 67. Закона о порезу на добит правних лица ("Службени гласник РС", бр. 25/2001, 80/2002, 80/2002 (др. закон), 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011,

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 (др. закон), 142/2014, 91/2015 (аутентично тумачење) и 112/2015), у потпуности су искоришћена у 2018. години и усаглашена са Пореском управом.

- Потраживања по основу претплаћених пореза из 2017.године у износу 15.618 хиљада динара која се односе на потраживања за више плаћене порезе и доприносе у износу од 1 хиљаде динара и потраживања за више плаћен ПДВ у износу 15.617 хиљада динара, евидентирана у редовним финансијским извештајима Предузећима за 2017. годину по Решењу Пореске управе број 049-433-03-10406/2017-J4A06-2 од 19.12.2017. године којим је усвојен захтев Предузећа за прекњижавање неискоришћеног пореског кредита по основу пореза на додту вредност по поднетим ПП ПДВ пријавама у износу 19.821 хиљада динара. Наиме, Предузеће је дана 26.12.2017. године, сходно члану 10. став 2. тачка 1., поднело Захтев за повраћај пореза на додату вредност. На основу Решења Пореске управе број 049-433-02-12131/2017-J4A06-2 од 21.03.2018. године извршен је повраћај наведеног износа на рачун Предузећа дана 28.03.2018. године.

Потраживања у износу од 5 хиљада динара у 2018. години односе се на:

- 1) Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса по почетном стању у износу од 1 хиљаде динара и
 - 2) Више плаћен порез на исплаћене откупљене секундарне сировине у износу од 4 хиљаде динара.
- Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају у износу од 535 хиљада динара односе се на потраживања за:
 - 1) *Боловање преко 30 дана* у износу од 322 хиљаде динара за месеце новембар и децембар 2018. године и
 - 2) *Породиљско боловање* у износу од 213 хиљада динара за месеце: октобар, новембар и децембар 2018. године.
 - Остала краткорочна потраживања у износу од 667 хиљада динара се односе на потраживања од СОН-а за пренос пазара.

4.8. Краткорочни финансијски пласмани

	2018.	2017.
Краткорочни кредити и пласмани – матична и зависна правна лица		
Краткорочни кредити и пласмани – остала повезана лица		
Краткорочни кредити и зајмови у земљи	20.264	598
Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		
Део дугорочног финансијских пласмана који доспева до једне године		
Хартије од вредности које се држе до доспећа – део који доспева до једне године		
Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха		
Откупљене сопствене акције намењене продаји и		

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

откупљени сопствени удели намењени продаји или поништавању		
Остали краткорочни финансијски пласмани		0
Исправка вредности краткорочних финансијских пласмана	(439)	(439)
Укупно	19.825	159

Исправка вредности у износу од 439 хиљада динара извршена је за позајмице правним лицима са којима није закључен уговор о репрограму дуга, анекс уговора или која су утужена по наведеном основу.

Усаглашавање потраживања за краткорочне финансијске пласмане врши се једном годишње, достављањем у писаном облику података о стању потраживања. На дан 31.10.2018. године извршено је усаглашавање потраживања:

	Број ИОС-а	Учешће у %
Усаглашени ИОС-и	0	0
Неусаглашени ИОС-и	0	0
Неодговорено на ИОС-е	5	100
Укупно послато ИОС-а	5	100

Напред наведена краткорочна потраживања чине:

➤ **Краткорочни кредити, зајмови и пласмани**

Назив правног/физичког лица	2018.	2017.
ФК „Победа Белошевац“ Крагујевац - Уговор о позајмици бр. 6629 од 08.09.2011. године	28	28
ЈКП Зеленило Крагујевац - Уговор о позајмици број 12-16586 од 28.12.2018. године	5.300	0
ЈКП Водовод и канализација Крагујевац - Уговор о позајмици број 12-15664 од 11.12.2018. године	0	0
ЈКП Градска гробља Крагујевац - Уговор о позајмици број 12-16584 од 28.12.2018. године	7.800	0
Кластер „Шумадијски цвет“ -Уговор о позајмици бр. 12-1216 од 19.09.2013. године	411	411
ЈКП Градске тржнице Крагујевац - Уговор о позајмици број 12-16585 од 28.12.2018. године	6.700	0
Зајам запосленима - Одлука директора о изменама рока враћања позајмице бр. 0-13872 од 24.10.2016. године	0	112
Краткорочни кредити дати физичким лицима	25	47
Исправка вредности потраживања	(439)	(439)
Укупно	19.825	159

Исправка вредности у износу од 439 хиљада динара извршена је за позајмице правним лицима, са којима није закључен уговор о репрограму дуга, анекс уговора или која су утужена по наведеном основу.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Промене на краткорочним кредитима односе се на следеће:

	2018.	2017.
Стање на почетку периода	598	8.318
Новоодобрени кредити	32.824	194
Остала повећања-обрачун камате	0	152
Остала смањења	0	(243)
Наплата	13.158	7.823
Исправка вредности	(439)	(439)
Стање на крају периода	19.825	159

Предузеће је дана 21.09.2018. године одобрило позајмицу у износу од 5.000 хиљада динара ФК „Раднички” Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-11661 од дана 21.09.2018. године. Наведени износ позајмице наплаћен је дана 14.11.2018. године у целости.

Предузеће је дана 12.12.2018. године одобрило позајмицу у износу од 8.000 хиљада динара ЈКП Водовод и канализација Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-15664 од дана 11.12.2018. године. Наведени износ позајмице наплаћен је дана 12.12.2018. године у целости.

Предузеће је дана 28.12.2018. године одобрило позајмицу у износу од 5.300 хиљада динара ЈКП Зеленило Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-16586 од дана 28.12.2018. године.

Предузеће је дана 28.12.2018. године одобрило позајмицу у износу од 7.800 хиљада динара ЈКП Градска гробља Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-16584 од дана 28.12.2018. године.

Предузеће је дана 28.12.2018. године одобрило позајмицу у износу од 6.700 хиљада динара ЈКП Градске тржнице Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-16585 од дана 28.12.2018. године.

За напред наведена потраживања Предузећа од ЈКП Зеленило Крагујевац, ЈКП Градске тржнице Крагујевац и ЈКП Градска гробља Крагујевац која су по статусној промени припајања предузећа преносиоци и брисана из регистра Агенције за привредне регистре дана 03.01.2019. године, односно даном припајања наведених предузећа Предузећу у складу са Решењем Агенције за привредне регистре број 121602/2018 од 03.01.2019. године, у 2019. години у складу са чланом 4. став 4. Уговора о припајању закљученог дана 26.11.2018. године који је оверен од стране Јавног бележника ОПУ: 1453-2018 „сва узајамна потраживања између Предузећа преносилаца, као и између Предузећа преносилаца и Предузећа Стицаоца која нису измирена до дана припајања, гасе се услед сједињавања повериоца и дужника у Предузеће стицаоца (гасе се услед сједињавања дужника и повериоца у истом лицу).”

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Наплата краткорочних кредита у току 2018. године односи се на:

Назив правног/физичког лица	2018.
ФК „Раднички“ Крагујевац - Уговор о позајмици новчаних средстава број 12-11661 од дана 21.09.2018. године	5.000
ЈКП Водовод и канализација Крагујевац - Уговор о позајмици новчаних средстава број 12-15664 од дана 11.12.2018. године	8.000
Зајам запосленима - Одлука директора о изменама рока враћања позајмице бр. 0-13872 од 24.10.2016. године	112
Краткорочни кредити дати физичким лицима	46
Укупно	13.158

На основу Одлуке број 0-13872 од 24.10.2016. године додељени зајмови запосленима у току 2014. године добијају карактер делова неисплаћених зарада запосленима за месец април, јул, август, септембар и октобар 2014. године. На исте су обрачунати припадајући порез и доприноси на терет запослених и послодавца, а запосленима који на основу исплаћених зајмова имају обавезу повраћаја новца Предузећу, омогућена је исплата дуговања по основу зајма до 12 месечних рата. У току 2018. године потраживања по основу зајмова запослених су наплаћена у износу од 11 хиљада динара, док је преостали износ потраживања отписан по редовном годишњем попису Предузећа за 2018. годину на терет расхода (Напомена 5.6).

4.9. Готовина и готовински еквиваленти

	2018.	2017.
Хартије од вредности – готовински еквиваленти		
Текући (пословни) рачуни	71.841	22.240
Издвојена новчана средства и акредитиви		
Благајна		
Девизни рачун		
Девизни акредитиви		
Девизна благајна		
Остала новчана средства		
Новчана средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена		
Укупно	71.841	22.240

Готовина на динарским пословним рачунима усаглашена је са стањем на изводима пословних банака на дан 31.12.2018. године.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

4.10. Порез на додату вредност и активна временска разграничења

	2018.	2017.
Потраживања за више плаћен порез на додату вредност	4.263	0
Унапред плаћени трошкови	11	34
Потраживања за нефактурисани приход	0	0
Разграничени трошкови по основу обавеза	1.070	376
Одложена пореска средства	0	0
Остала активна временска разграничења	0	0
Укупно	5.344	410

Потраживања за више плаћен порез на додату вредност у износу од 4.263 хиљаде динара искоришћена су дана 18.01.2019. године у ПП ПДВ пријави за јануар 2019. године у целости.

Унапред плаћени трошкови у износу од 11 хиљада динара односе се на унапред плаћен кредит за ТАГ уређај.

Разграничени трошкови по основу обавеза у износу од 1.069 хиљаде динара односе се на право на одбитак претходног пореза при набавци добара и услуга за вршење делатности на дан 31.12.2018. године.

4.11. Ванбилансна актива и пасива

Ванбилансна средства/обавезе укључују: имовину узету у закуп, осим средстава узетих у финансијски закуп, робу у консигнацији, материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Предузећа, као и потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

	2018.	2017.
Средства узета у оперативни закуп (лизинг)	0	0
Материјал примљен на обраду и дораду	0	0
Гаранције и јемства и друга права	70.917	5.924
Остала средства која нису у власништву Предузећа	6.615	8.361
Укупно	77.532	14.285

Гаранције, јемства и друга права у износу од 70.917 хиљада динара односе се на Уговор о револвинг кредиту број Р 737/2017 од 26.12.2017. године на основу Одлуке Надзорног одбора број 12-15901 од 21.12.2017. године и Одлуке Градског већа број 023-290/17-V од 23.12.2017. године, закључен са Уникредит банком а.д. Београд у износу од 200 хиљада евра у динарској противвредности са роком враћања до 25.12.2018. године, по уговореној каматној стопи од 3М ЕУРИБОР + 2,50% на годишњем нивоу.

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Анексима број 1 и број 2 Уговора о кредиту R 737/2017 од 12.12.2018. и 24.12.2018. године рок отплате главнице је продужен на 26. децембар 2019. године, при чему је и увећана вредност одобрених средстава са 200 хиљада евра на 800 хиљада евра.

По основу наведеног Уговора о кредиту, Предузеће је дана 27.12.2018. године повукло траншу кредита у износу од 200 хиљада евра у динарској противвредности по средњем курсу евра на дан повлачења средстава. Стање кредитне задужености на дан 31.12.2018. године износи 23.639 хиљаде динара и односи се на обавезе по основу повучених 200 хиљада евра у динарској противвредности на дан 31.12.2018. године (Напомена 4.16.).

Остала основна средства која нису у власништву Предузећа чине:

Назив	Износ
Преса за обраду пластичних маса „МНГ Пластик Гогић“	1
Покретна трака за сортирање отпада (Секопак доо Анекс уговора о послузи од 15.01.2015. године)	719.636
Два моторна возила ПИАГГО (Секопак доо Уговор о послузи број 4783 од 07.07.2011. године)	121.625
Роло контејнер (записник/реверс број 6643 од 09.09.2011. године)	1
Стражарска кућица (реверс Застава камиони)	1
Транспортна трака типа Техниц (реверс Еурофил Бор)	1
Средства преузета од ЈКП „Нискоградња“ (Одлука Градског већа од 15.12.2012. година)	2.972.821
Ситан инвентар преузет од ЈКП „Нискоградња“ (Одлука Градског већа од 15.12.2012. године)	140
Држач убруса, тоалет папира и течног сапуна (МГ доо-Уговор број 6-1/14 од 20.03.2014. године)	50.600
Опрема и материјал ЈКП „Нискоградње“ преузет из ЈКП „Паркинг сервис“ (Записник о примопредаји опреме и материјала ЈКП „Нискоградња“ које је користило ЈКП „Паркинг сервис“ ради даље предаје ЈКП „Чистоћа“ на привремено коришћење број 21-4729 од 07.04.2017. године)	19
Материјал и средства Градске управе за инвестиције (Записник о примопредаји материјала који је власништво Градске управе за инвестиције број 21-4730 од 07.04.2017. године)	346.985
Материјал и средства Градске управе за комуналне и инспекцијске послове (Записник о примопредаји материјала који је власништво Градске управе за комуналне и инспекцијске послове број 21-4730 од 07.04.2017. године)	82.663
Средства чији је корисник град Крагујевац (Решење Градског већа број 023-245/17-V од 07.12.2017. године и Закључак Владе Републике Србије број 05-46-6436-2011)	2.320.338
Компресор (ЈКП „Паркинг сервис“ Анекс II Уговора о пословно техничкој сарадњи број 12-9128 од 26.07.2017. године)	1
Укупно	6.614.832

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

4.12. Капитал

	2018.	2017.
Основни капитал	158.979	158.979
Уписани а неуплаћени капитал		
Резерве		
Ревалоризационе резерве и нереализовани добици и губици	219.594	220.717
Нереализовани добици/губици	(5.621)	(973)
Нераспоређени добитак	125.778	74.841
Губитак	0	0
Укупно	498.730	453.564

а) Основни капитал

Основни капитал Предузећа састоји се од државног капитала у износу од 158.184 хиљада динара и од осталог основног капитала у износу од 795 хиљада динара.

Код Агенције за привредне регистре, уплаћени уписани капитал износи 87.428.118,52 динара (31.07.2006. година) и 70.755.965,59 динара (30.06.2003. година). Предузеће је извршило усклађивање вредности капитала са књиговодственом евиденцијом, уписом у Регистар привредних субјеката решењем број БД 227428/2006 од 12.03.2007. године.

б) Ревалоризационе резерве и нереализовани добици и губици

Промене на ревалоризационим резервама односе се на следеће:

	2018.	2017.
Стање на почетку периода	220.717	222.571
Повећања фер вредности:		
- нематеријалних улагања		
- земљишта		
- некретнина, постројења и опреме		
- грађевинских објеката		
- остало		
Смањење фер вредности до висине претходно формираних резерви:		
- нематеријалних улагања		
- земљишта		
- некретнина, постројења и опреме		
- грађевинских објеката		
- остало		
Пренос у нераспоређену добит:		
- по основу отуђеног средства	(1.321)	(2.181)
- по основу разлике у амортизацији		
Остала повећања/(смањења)	198	327
Стање на крају периода	219.594	220.717

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Ревалоризационе резерве у износу од 219.594 хиљада динара настају повећањем вредности средстава у односу на њихову дотадашњу књиговодствену вредност. Повећање је последица вредновања по фер вредности некретнина, постројења, опреме у 2015. години.

Износ од 1.321 хиљаде динара односи се на реализацију ревалоризационе резерве приликом расходовања или отуђења средстава и преноси се директно на нераспоређену добит ранијих година (Напомена 4.2.).

Промену по основу ревалоризације средстава за које је у 2015. години била формирана ревалоризациона резерва и која настаје као привремена пореска разлика између амортизације обрачунате у рачуноводству и амортизације обрачунате по пореским прописима износи 198 хиљада динара.

в) Нереализовани добици/губици

Нереализовани губици у износу од 5.621 хиљада динара односе се на актуарске губитке по основу резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију (у износу 4.024 хиљаде динара) и за јубиларне награде (у износу 1.597 хиљаде динара) у складу са МРС 19 - Примања запослених (Напомена 4.13.).

Актуарски добици признати су у укупном осталом резултату и признају се одмах у нераспоређеном добитку. Они се не рекласификују поново у добитку или губитку у наредном периоду.

За сврху правилног рачуноводственог исказивања, а у складу са захтевима ИАС/ИФРС (*International Accounting Standards/International Financial Reporting Standards*), Предузеће је ангажовало привредно друштво „Ревибил“ д.о.о. из Крагујевца, које је извршило обрачун резервисања за отпремнине запосленима приликом одласка у пензију и по основу примања јубиларних награда са стањем на дан 31.12.2018. године.

г) Нераспоређени добитак

Промене на нераспоређеном добитку односе се на следеће:

	2018.	2017.
Стање на почетку периода	74.841	53.882
Расподела дивиденди		0
- исправка грешки из ранијих година		
Добит текуће године	49.616	42.677
Добит ранијих година	74.841	29.983
Покриће губитка	0	0
Пренос у резерве		
Пренос са ревалоризационих резерви		
- по основу отуђеног средства	1.321	2.181
- по основу разлике у амортизацији		
Остала повећања/смањења		
Стање на крају периода	125.778	74.841

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Нераспоређени добитак у износу од 125.778 хиљада динара односи се на нераспоређену добит текуће године у износу од 49.616 хиљада динара и нераспоређену добит претходних година у износу од 76.162 хиљада динара који чине:

- Реализација ревалоризационих резерви приликом расходања или отуђења средстава и преноси се директно на нераспоређену добит ранијих година у износу од 1.321 хиљаде динара;
- Остатак нераспоређене добити претходног периода у износу од 74.841 хиљаде динара.

На основу Одлуке Надзорног одбора Предузећа о измени Одлуке о расподели добити број 12-4137 од 05.04.2018. године, Закључка Градског већа број 023-81/18-V од 13.04.2018. године и Одлуке о давању сагласности Скупштине града број 023-84/18-I од 27.04.2018. године, остатак нераспоређене добити за 2016. године у износу од 29.282 хиљада динара евидентиран је на нераспоређени добитак ранијег периода, од чега ће износ 23.426 хиљаде динара бити усмерен на реализацију планираних инвестиционих улагања у 2018. години.

4.13. Дугорочна резервисања

	2018.	2017.
Резервисања за трошкове у гарантном року		
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		
Резервисања за задржане кауције и депозите		
Резервисања за трошкове реструктурирања		
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	22.400	19.629
Резервисања за трошкове судских спорова	166.055	88.655
Остала дугорочна резервисања		
Укупно	188.455	108.284

а) Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених

Накнаде и бенефиције запослених односе се на:

	2018.	2017.
Стање на почетку периода	19.629	19.899
Резервисања у току године	4.423	955
- Отпремнине (Напомена 5.5.)	1.818	(769)
- Јубиларне награде (Напомена 5.2.)	2.605	1.724
Искоришћена резервисања у току године	(1.652)	(1.225)
- Отпремнине	0	(818)
- Јубиларне награде	(1.652)	(407)
Стање на крају периода	22.400	19.629

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

За сврху правилног рачуноводственог исказивања, а у складу са захтевима МРС/МСФИ, Предузеће је ангажовало привредно друштво „Ревибил“ д.о.о. из Крагујевца, које је извршило обрачун резервисања за отпремнине запосленима приликом одласка у пензију и по основу примања јубиларних награда са стањем на дан 31.12.2018. године.

Основ за састављање обрачуна резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију и јубиларне награде:

- ❖ На основу члана 44. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, дугорочно резервисање се признаје када постоји обавеза која је настала као резултат прошлог догађаја и када је вероватно да ће бити одлива ресурса који је потребан за намирање тих обавеза, као и да се износ тих обавеза може поуздано проценити;
- ❖ На основу члана 64. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије од 05.03.2015. године, Предузеће је убавези да запосленом у складу са општим актом исплати отпремнину при одласку у пензију најмање у висини три зараде коју је запослени остварио за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина или три просечне зараде у Републици Србији према последње објављеном податку републичког органа надлежног за статистику, уколико је повољније за запосленог;
- ❖ На основу члана 120. Закона о раду и члана 69. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије од 05.03.2015. године, јубиларне награде се исплаћују запосленом поводом годишњице непрекидног рада код послодавца за десет година рада и сваког наредног јубилеја у износу од једне просечне месечне нето зараде за десет година, једне и по за 20 година и две за 30 година исплаћене у Предузећу у претходном месецу у односу на месец када је право остварено;
- ❖ Процењена стопа раста одређена је на основу члана 27в став 1. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15-др. закон и 103/15 и 99/16) и Фискалне стратегије за 2018. годину са пројекцијама за 2019. и 2020. годину, којом су дефинисане мере финансијске консолидације које се односе на ограничавање раста зарада и броја запослених у јавном сектору;
- ❖ За потребе резервисања у недостатку поузданијих показатеља, примењује се референтна стопа НБС као дисконтна стопа која је актуелна у моменту увођења резервисања;
- ❖ Актуарски добици/губици настали приликом поновне процене резервисања признају се у укупном осталом резултату;
- ❖ Приликом обрачуна резервисања не узима се у обзир претпоставка модалитета, али се узима у обзир претпоставка флукуације запослених. Флукуација запослених се утврђује на основу просека уз уважавање сопствених искустава досадашњих и очекивања у наредном периоду;

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- ❖ Износ отпремнине коришћене за обрачун резервисања је износ просечне бруто зараде по запосленом за новембар месец у Републици Србији према последње објављеном податку републичког органа надлежног за статистику;
- ❖ Приликом обрачуна резервисања за отпремнине и јубиларне награде, нису узети у обзир запослени који су напустили Предузеће по социјалном програму.

Предузеће одмерава резервисања по најбољој процени износа потребног за измирење те обавезе на датум извештавања.

Резервисања по основу примања запослених се врши у свим оним случајевима када вредност тих резервисања није безначајна. Материјално значајно резервисање по основу примања запослених је уколико његова кумулативно процењена вредност износи најмање 0,5% пословних прихода Предузећа за обрачунски период који претходи обрачунском периоду за који се уводи резервисање.

Претпоставке коришћене приликом израде обрачуна резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију:

Датум резервисања	31.12.2018.	31.12.2017.
Дисконтна стопа	3,0%	3,5%
Процењена стопа раста просечне зараде	0,4%	0,4%
Процент флукуације	2%	2%
Износ отпремнине коришћене за обрачун	209.847,00	196.827,00

Претпоставке коришћене приликом израде обрачуна резервисања за јубиларне награде:

Датум резервисања	31.12.2018.	31.12.2017.
Дисконтна стопа	3,0%	3,5%
Процењена стопа раста просечне зараде	0,4%	0,4%
Износ отпремнине коришћене за обрачун	53.895,60	51.649,44
Датум доспећа јубиларне награде	10 година од датума запослења или од датума претходног доспећа	10 година од датума запослења или од датума претходног доспећа

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)***Ефекти обрачуна резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију:**

у динарима

Редни број	Опис - Рекапитулација обрачуна		Износ
1	Обавеза резервисања на дан	31.12.2017	11,885,002
1а	Раније резервисано за лица која су отишла у пензију у текућој години и која су напустила предузеће		1,782,873
1б	Обавеза умањена за раније резервисање (1 - 1а)		10,102,129
2	Пројектована обавеза резервисања на дан	31.12.2018	12,080,120
2а	Пројектовано резервисање за лица која су напустила предузеће		1,485,690
2б	Умањено пројектовано резервисање (2 - 2а)		10,594,429
3	Трошкови камата (рб. 1б x Дс за претходну годину)		404,085
4	Трошкови услуга текућег рада (рб. 2 – рб. 1б – рб. 3)		88,215
4а	Трошкови периода (рб 3 + 4а)		492,300
5	Стварна обавеза резервисање на дан	31.12.2018	13,703,174
6	Актуарски добитак (рб. 5 – рб. 2б) < 0		0
7	Актуарски губитак (рб. 5 – рб. 2б) > 0		3,108,745
8	Исплата обавезе		0
9	ИЗНОС ЗА ДОКЊИЖАВАЊЕ/ИСКЊИЖАВАЊЕ ОБАВЕЗЕ	31.12.2018	1,818,172
10	Стопа пореза на добит		15.00%

Ефекти обрачуна резервисања за јубиларне награде:

у динарима

Редни број	Опис		Износ
1	Обавеза резервисања на дан	31.12.2017	7,743,860
1а	Раније резервисано за лица која су отишла у пензију у текућој години и која су напустила предузеће		937,591
1б	Обавеза умањена за раније резервисање (1 - 1а)		6,806,269
2	Пројектована обавеза резервисања на дан	31.12.2018	8,264,293
2а	Пројектовано резервисање за лица која су напустила предузеће		1,106,773
2б	Умањено пројектовано резервисање (2 - 2а)		7,157,521
3	Трошкови камата (рб. 1б x Дс за претходну годину)		272,251
4	Трошкови услуга текућег рада (рб. 2 – рб. 1б – рб. 3)		79,001
4а	Трошкови периода (рб 3 + 4а)		351,251
5	Стварна обавеза резервисање на дан	31.12.2018.	8,696,446
6	Актуарски добитак (рб. 5 – рб. 2б) < 0		0

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

7	Актуарски губитак (рб. 5 – рб. 2б) > 0		1,538,926
8	Исплата обавезе		1,651,861
9	ИЗНОС ЗА ДОКЊИЖАВАЊЕ/ИСКЊИЖАВАЊЕ ОБАВЕЗЕ	31.12.2018.	2,604,447
10	<i>Стопа пореза на добит</i>		15.00%

Промене ефекта обавеза по основу резервисања у 2018. години евидентирани су за јубиларне награде у оквиру трошкова резервисања у износу 1.066 хиљаде динара (Напомена 5.2.) и за отпремнине у оквиру прихода од укидања резервисања у износу 1.291 хиљаде динара (Напомена 5.5), док је остатак у износу од 4.648 хиљада динара евидентиран у оквиру капитала, на позицији актуарски губици (Напомена 4.12.).

Анализа осетљивости

Промене актуарских претпоставки на крају извештајног периода утицао би на износ обавезе по основу резервисања, уколико би претпоставили промену дисконтне стопе на +/- 1%.

Износ промене обавезе за резервисања за отпремнине запослених приликом одласка у пензију био би:

Табела осетљивости – Резервисања код одласка у пензију на дан 31.12.2018. године
у динарима

Претпоставке	Примењено	Дисконт (-1%)	Дисконт +1%
Стопа дисконта	3%	2%	4%
Стопа раста зараде	0.40%	0.40%	0.40%
Стопа флукуације	2%	2%	2%
Три просечне зараде новембар 2018. године (просек РС)	209,847.00	209,847.00	209,847.00
Почетно резервисање 01.01.2018. године	11,885,002	11,885,002	11,885,002
Исплата отпремнина у 2018. години- по основама пензионисања	0	0	0
Повећање смањење резервисања	1,818,172	3,835,672	144,116
Резервисање 31.12.2018. године	13,703,174	15,720,674	12,029,118
% промене резервисања, на основу примене промењене %дисконта		14.72%	-23.48%

Смањење дисконтне стопе од 1% доводи до повећања резервисања за 14.72%, док повећање досконтне стопе за 1% доводи до смањења резервисање за 23.48%.

Износ промене обавезе за резервисања за јубиларне награде запослених би био:

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Табела осетљивости – Резервисања за јубиларне награде на дан 31.12.2018. године

у динарима

Претпоставке	Примењено	Дисконт (-1%)	Дисконт + 1%
Стопа дисконта	3%	2%	4%
Стопа раста зараде	0.40%	0.40%	0.40%
Стопа флукуације	2%	2%	2%
Просечна зараде новембар 2018. године			
Почетно резервисање 01.01.2018. године	7,743,860	7,743,860	7,743,860
Исплата јуб. награда у 2018. години	1,651,861	1,651,861	1,651,861
Повећање смањење резервисања	1,491,394	1,268,567	1,702,866
Резервисање 31.12.2018. године	8,696,446	8,919,273	8,484,974
% промене резервисања, на основу примене промене %дисконта		2.56%	-4.87%

Смањење дисконтне стопе од 1% доводи до повећања резервисања за 2.56%, док повећање дисконтне стопе за 1% доводи до смањења резервисања за 4.87%.

б) Резервисања за трошкове судских спорова

Резервисања за трошкове судских спорова односе се на судске спорове, који се воде против Предузећа од стране пословних партнера.

Процена правног тима је да постоји велика вероватноћа да исходи ових спорова не буду у корист Предузећа што ће проузроковати настанак додатних трошкова. Резервисање по овом основу исказано је у износу од 85.817 хиљада динара на основу Одлуке Надзорног одбора Предузећа број 12-14956 од 31.05.2019. године. Процена правног тима је да ће се судски спорови завршити у току 2019. године што подразумева да ће тада и бити искоришћено резервисање.

	2018.	2017.
Стање на почетку периода	88.655	58.833
Резервисања у току године (Напомена 5.2.)	85.817	35.487
Искоришћена резервисања у току године	(8.417)	(5.665)
Стање на крају периода	166.055	88.655

Предузеће је извршило процену очекиване вредности ових обавеза и формирало резервисања за трошкове судских спорова („Службени гласник РС“ бр. 35/2014).

Приликом резервисања узети су у обзир судски поступци пред судом у којима је Предузеће тужено, и то:

- ❖ Судски поступци пред Основним и Привредним судом у којима је Предузеће тужено (радни спорови, накнада материјалне и нематеријалне

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- штете, стицање без основа и др.) у износу од 43.028.312,02 динара;
- ❖ Судски поступак пред Основним судом у којем је Предузеће тужено на име накнаде за експрописано земљиште у износу од 113.530.635,96 динара;
 - ❖ Судски поступци пред Основним судом у којима је Предузеће пасивно легитимисана страна (накнада нематеријалне штете по основу уједа паса и др.) у износу од 9.496.152,00 динара.

Наведени судски поступци чине укупна резервисања у износу од 85.817 хиљада динара по Одлуци Надзорног одбора број 12-14956 од 31.05.2018. године.

Процена исхода спорова је дâта условно, с обзиром на то да је немогуће са сигурношћу прејудуцирати исход истих.

У споровима који се воде по основу накнаде нематеријалне и материјалне штете, а по основу уједа паса, пада на тротоару, пада на улици и сл., Предузеће и град Крагујевац су солидарни дужници. Наведене вредности спорова дâте су условно сходно напред наведеним околностима о процени истих.

На основу Решења Основног суда у Крагујевцу број Р1-169/12 (нови број 98/16 од 06.12.2016. године) утврђена је укупна обавеза Предузећа у износу од 112.481 хиљада динара на име накнаде за експрописане непокретности, као и обавеза од 1.743 хиљада динара на име трошкова ванпарничног поступка. На ово Решење, Предузеће је уложило Жалбу и у складу са е-дописом адвоката Владимира Јанковића (односно Милоша Шебековића, сарадника адвоката) од дана 13.02.2019. године извршило је резервисање у износу од 112.480.635,96 динара на име главног дуга и 1.050.000,00 динара на име трошкова поступка, односно у укупном износу од 113.530.635,96 динара. Предузеће је у 2017. години извршило резервисање у износу од 33.598 хиљаде динара, а у 2018. години разлику до износа од 113.531 хиљаде динара.

Одлуком Надзорног одбора број 12-11397 од 15.09.2017. године, на основу дописа Адвоката Владимира Јанковића број 0-11376 од 14.09.2017. године за достављање понуде за заступање у предмету Основног суда у Крагујевцу 1Р-56/17, дâта је сагласност за закључење Уговор о пружању правне помоћи - пуномоћству број 12-11418 од 15.09.2017. године.

Е-дописом адвоката Владимира Јанковића (односно Милоша Шебековића, сарадника адвоката) Предузеће је дана 10.06.2019. године примило Решење Вишег суда у Крагујевцу број ГЖ-1429/19 од 25.04.2019. године којим се Предузеће обавезује да исплати укупан износ од 112.480.635,96 динара, или појединачно Обрадовић Милутину на име накнаде за експрописане кп. бр. 5320/6 и кп. бр. 5331 износ од 61.245.278,29 динара и Радуловић Милки на име накнаде за експрописану кп. бр. 5320/5 износ од 51.235.357,67 динара. Истим Решењем, на име трошкова ванпарничног поступка, Предузеће се обавезује да напред наведеним лицима исплати укупан износ од 2.649.000,00 динара.

На основу Решења Основног суда у Крагујевцу број Р1-69/16 (нови број 122/16 од 19.02.2018. године) утврђена је укупна обавеза Предузећа у износу од 23.427 хиљаде динара на име накнаде за експрописане непокретности, као и обавеза од 470 хиљада динара на име трошкова ванпарничног поступка. На ово

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Решење, Предузеће је уложило Жалбу 21.03.2018. године. Предузеће је у 2017. години извршило резервисање је 23.897 хиљаде динара.

По основу Решења Основног суда у Крагујевцу број Р1-69/16 (нови број 122/16) од 19.02.2018. године Предузеће је дана 14.02.2019. године исплатило обавезу по пресуди број 2Р1-69/16 (нови број 122/16 од 19.02.2018. године) у износу од 26.458.334,58 динара.

Процене у радним споровима дате су имајући у виду чињенично стање сваког конкретног предмета, а одлуке суда ће утврдити коначну вредност тужбених захтева.

4.14. Дугорочне обавезе

	2018.	2017.
Дугорочни кредити и зајмови у земљи	0	0
Обавезе по основу финансијског лизинга	6.795	0
Остале дугорочне обавезе	0	73
Укупно	6.795	73

Структура дугорочних обавеза Предузећа на дан 31.12.2018. године:

Кредитор	Рок отплате	Почетак отплате	Обезбеђење	Каматна стопа	Валута кредит узет	Износ 2018.	Износ 2017.
1) Дугорочни кредити и зајмови у земљи						0	0
2) Обавезе по основу финансијског лизинга	03.05.2023.	01.06.2018.	Менице Предузећа	3,49%	ЕУР	6.795	0
3) Остале дугорочне обавезе						0	73
УКУПНО ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (1 + 2)						6.795	53.253

Усаглашавање дугорочних обавеза са повериоцима врши се најмање једном годишње и са стањем на датум биланса, достављањем у писаном облику података о стању обавеза на тај дан. Под датумом биланса стање дугорочних кредита и зајмова у земљи у потпуности је усаглашено.

Предузеће је дана 18.10.2018. године у целости измирило обавезе по основу Уговора о кредиту за ликвидност код Banca Intesa a.d. Beograd: кредитне партије број 53-420-1310065.5 у износу од 25.000.000,00 динара и број 53-420-1310064.7 у износу од 35.000.000,00 динара, оба Уговора од дана 18.10.2016. године. Обавезе по основу наведених партија кредита на дан 31.12.2017. године рекласификоване су на део дугорочних обавеза који доспева у 2018. години (Напомена 4.16.).

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Поред отплате напред наведених Уговора о кредиту, Предузеће је дана 28.12.2018. године у целости измирило остале дугорочне обавезе у износу од 73 хиљаде динара по основу Решења Градске пореске управе града Крагујевца број 435-1315-16/VIII од 30.01.2017. године по захтеву за одлагање плаћања дугованог пореза. У складу са тачком III став 2. наведеног Решења, отписана је целокупна камата на дуг, сходно члану 10. став 5. Закона о измена и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

Предузеће је у мају 2018. године, у циљу подизања квалитета надзора над одржавањем чистоће на територији града Крагујевца, у складу са Уговорима о финансијском лизингу број: 14041/2018, 14042/2018, 14042/2018, 14043/2018, 14044/2018, 14045/2018, 14046/2018, 14047/2018 и 14048/2018 од 17.05.2018. године закљученим са S-Leasing d.o.o. Beograd набавило 8 (осам) нових путничких возила марке FIAT тип 500L из средстава дугорочног финансијског лизинга. Укупна бруто вредност предмета лизинга (са ПДВ-ом) износи 109.200,00 евра (13.650,00 евра x 8 возила). Висина лизинг накнаде износи 186,19 евра по уговору, односно 1.489,52 евра по основу свих осам уговора о набавци и отплаћује се на месечном нивоу у 60 (шездесет) рата, при чему последња рата за лизинг доспева дана 03.05.2023. године. Предузеће своје обавезе измирује редовно, без прекорачења валута доспећа.

а) Обавезе по основу финансијског лизинга

Назив кредитора	2018.	2017.
S-Leasing d.o.o. Beograd (Уговори о финансијском лизингу од броја 14041/2018 закључно са 14048/2018 од 17.05.2018. године)	6.795	0
Укупно	6.795	0

Доспеће обавеза по основу финансијског лизинга је следеће:

	2018.	2017.
До 1 године (Напомена 4.16.)	1.841	0
Од 1 до 5 година	6.795	0
Преко 5 година	0	0
Укупно	8.636	0

Процена руководства је да ће у наредном периоду бити у могућности да уредно отплати обавезу по основу финансијског лизинга.

*(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)***4.15. Одложена пореска средства и обавезе**

Одложене пореске обавезе утврђене су на следећи начин:

	2018.	2017.
Одложени порез по основу опорезиве привремене разлике између књиговодствене вредности сталних средстава и њихове пореске основице		
Садашња књиговодствена вредност сталних средстава	401.884	397.316
Неотписана пореска вредност сталних средстава	277.837	281.378
Привремене пореске разлике	124.047	115.938
Пореска стопа	15%	15%
1. Одложене пореске обавезе	18.607	17.391
Одложена пореска средства по основу резервисања за отпремнине и јубиларне награде запосленима	663	2.945
Одложена пореска средства по основу обезвређења средстава	198	327
Одложена пореска средства по основу обрачунатих а неплаћених јавних дажбина		
Одложена пореска средства по основу неискоришћених губитака		
2. Одложена пореска средства	861	3.272
Укупна одложене пореске обавезе (1-2)	17.746	14.119

Промена на одложеним пореским обавезама односе се на следеће:

	2018.	2017.
Стање на почетку периода	14.119	11.762
Повећање по основу утврђеног одложеног пореза	18.607	2.644
Смањење по основу утврђеног одложеног пореза	0	0
Остала повећања/(смањења)	(861)	(287)
Стање на крају периода	17.746	14.119

Одложено пореско средство се признаје до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет добити.

4.16. Краткорочне финансијске обавезе

	2018.	2017.
Краткорочни кредити и зајмови од матичних и зависних правних лица		
Краткорочни кредити и зајмови од осталих повезаних лица		
Краткорочни кредити и зајмови у земљи	23.639	17.771

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		
Део дугорочних кредита и зајмова који доспева до једне године (Напомена 4.14.)	0	33.333
Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године		
Обавезе по краткорочним хартијама од вредности		
Обавезе по основу осталих средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји		
Остале краткорочне финансијске обавезе (Напомена 4.14.)	1.841	776
Укупно	25.480	51.880

Усаглашавање обавеза са повериоцима по основу краткорочних финансијских обавеза врши се најмање једном годишње, достављањем у писменом облику података о стању обавеза на тај дан. Под датумом биланса извршено је усаглашавање краткорочних финансијских обавеза у износу од 25.480 хиљада динара, што представља 100% од укупно исказаног износа.

Кредитор	Рок отплате	Почетак отплате	Обезбеђење	Каматна стопа	Валута	Износ у страној валути	Износ
1	2	3	4	5	6	7	8
UniCredit banka Srbija a.d. Beograd	26.12.2019.	10.01.2019.	Менице Предузећа	3М EURIBOR + 2,5%	ЕУР	200.000,00	23.638.920,00
Краткорочни кредити и зајмови у земљи						200.000,00	23.638.920,00
Део дугорочних кредита и зајмова који доспева до једне године						0,00	0,00
Обавезе по основу финансијског лизинга (Уговори о финансијском лизингу од броја 14041/2018 закључно са 14048/2018 од 17.05.2018. године)						15.571,84	1.840.507,44
Остале краткорочне финансијске обавезе						15.571,84	1.840.507,44
УКУПНО КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ						215.571,84	25.479.427,44

Промене краткорочних финансијских обавезе односе се на следеће:

	2018.	2017.
Стање на почетку периода	51.880	28.476
Новопримљени кредити и позајмице	23.723	18.771
Остала повећања	6.353	35.015
Отплате обавеза	56.476	30.382
Остала смањења	0	0
Стање на крају периода	25.480	51.880

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Доспеће краткорочних кредита је следеће:

	2018.	2017.
До 1 месеца	151	3.406
Од 1 до 3 месеца	303	6.812
Од 3 до 12 месеци	25.026	41.662
Укупно	25.480	51.880

Отплата кредита и осталих обавеза

- ❖ Предузеће је дана 18.10.2018. године у целости измирило обавезе по основу Уговора о кредиту за ликвидност код Banca Intesa a.d. Beograd од дана 18.10.2016. године и то:
 - 1) Кредитне партије број 53-420-1310065.5 у износу од 25.000.000,00 динара. Отплаћен износ у 2018. години износи 19.444.444,48 динара.
 - 2) Кредитне партије број 53-420-1310064.7 у износу од 35.000.000,00 динара. Отплаћен износ у 2018. години износи 13.888.888,88 динара.
- ❖ Поред отплате напред наведених Уговора о кредиту, Предузеће је дана 26.12.2018. године у целости измирило обавезе у износу од 776 хиљада динара по основу Решења Градске пореске управе града Крагујевца број 435-1315-16/VIII од 30.01.2017. године по захтеву за одлагање плаћања дугованог пореза на имовину и накнаде за градско грађевинско земљиште. Како је и наведено у Напомени 4.14, камата на дуг је отписана.

Ново задуживање

- ❖ Предузеће је у мају 2018. године, у циљу подизања квалитета надзора над одржавањем чистоће на територији града Крагујевца, у складу са Уговорима о финансијском лизингу број: 14041/2018, 14042/2018, 14042/2018, 14043/2018, 14044/2018, 14045/2018, 14046/2018, 14047/2018 и 14048/2018 од 17.05.2018. године закљученим са S-Leasing d.o.o. Beograd набавило 8 (осам) нових путничких возила марке FIAT тип 500L из средстава дугорочног финансијског лизинга. Укупна бруто вредност предмета лизинга (са ПДВ-ом) износи 109.200,00 евра (13.650,00 евра x 8 возила). Висина лизинг накнаде износи 186,19 евра по уговору, односно 1.489,52 евра по основу свих осам уговора о набавци и отплаћује се на месечном нивоу у 60 (шездесет) рата, при чему последња рата за лизинг доспева дана 03.05.2023. године. Предузеће своје обавезе измирује редовно, без прекорачења валута доспећа.

Део дугорочних обавеза по основу финансијског лизинга који доспева до једне године у износу од 1.841 хиљаде динара односи се на Уговоре о финансијском лизингу број 14041/2018 закључно са 14048/2018 од 17.05.2018. године. Обавезе по основу финансијског лизинга усаглашене су са кредитором S-Leasing d.o.o. Beograd са стањем на дан 31.12.2018. године.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- ❖ Предузеће је дана 12.12.2018. године са UniCredit bank Србија а.д. Београд закључило Анекс број 1 Уговора о револвинг кредиту Р 737/2017 којим је дефинисан нов рок отплате кредита до 26.12.2019. године, као и дана 24.12.2018. године Анекс број 2 истог Уговора којим је Предузеће добило на располагању средства кредита у износу од 800.000,00 евра по непромењеној каматној стопи од 3М EURIBOR + 2,50% на годишњем нивоу.

Стање кредитне задужености Предузећа по Уговору о револвинг кредиту број Р 737/2017 на дан 31.12.2018. године износи 200.000,00 евра, односно 23.638.920,00 динара у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије. Преостали износ одобрених средстава кредита у износу од 600.000,00 евра евидентиран је на рачунима класе 8 - Ванбилансна евиденција (Напомена 4.11.).Предузеће је дана 24.05.2019. године измирило обавезу по основу повучених средстава кредита.

Курсне разлике исказане су у оквиру финансијских расхода и прихода (Напомене 5.3. и 5.4.).

Предузеће је краткорочне финансијске обавезе по основу кредита и финансијског лизинга исказало по средњем курсу Народне банке Србије на датум биланса.

Процена руководства је да ће у наредном периоду бити у могућности да уредно отплати обавезе по основу кредита и Решења о плаћању дугованог пореза.

4.17. Примљени аванси, депозити и кауције и обавезе из пословања

	2018.	2017.
Примљени аванси, депозити и кауције	9.606	1.186
Добављачи – матична и зависна правна лица у земљи		
Добављачи – матична и зависна правна лица у иностранству		
Добављачи – остала повезана лица у земљи		
Добављачи – остала повезана лица у иностранству		
Добављачи у земљи	38.766	65.810
Добављачи у иностранству	0	0
Остале обавезе из пословања	6.011	4.275
Укупно	54.383	71.271

Примљени аванси у износу од 9.606 хиљада динара односе се на уплате корисника услуга за основне делатности Предузећа. У структури примљених аванса Предузећа највеће учешће остварује примљен аванс без ПДВ-а у износу од 8.000 хиљада динара од Градске управе за инвестиције града Крагујевца на име услуга одржавања саобраћајница по Анексу Уговора за инвестиционо одржавање саобраћајница и уређење тротоара, платоа и приступа јавним објектима број 351-12/18-Х од 27.12.2018. године, Наш број 12-16655 од 28.12.2018. године.

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Структура најзначајних примљених аванса односи се на следеће кориснике услуга:

Назив	Стање на дан 31.12.2018.	Учешће у %
Градска управа за комуналне и инспекцијске послове	8.000	83,28
Градска управа за инвестиције	580	6,04
Дом ученика средњих школа	132	1,37
Остала правна и физичка лица	894	9,31
Укупно	9.606	100

Структура најзначајних обавеза према добављачима у 2018. години односи се на следећа правна лица:

у 000 динара

Назив правног лица	2018.	Учешће у %
Кнез петрол д.о.о. Београд (ПИБ: 103223995)	7.817	20,16
Србијааутопут д.о.о. Београд (ПИБ: 101745168)	7.186	18,54
Respect legal d.o.o. Beograd (ПИБ: 109702437)	3.937	10,16
Матица д.о.о. Београд (ПИБ: 101741315)	2.320	5,98
Чајка М д.о.о. Чачак (ПИБ: 100890056)	1.791	4,62
Веркеринг д.о.о. Нови Сад (ПИБ: 107379803)	1.198	3,09
Електропривреда Србије ЈП (ПИБ: 103920327)	1.083	2,79
Теко мининг д.о.о. Београд (ПИБ: 101219361)	1.010	2,61
Остали добављачи	12.424	32,05
Укупно	38.766	100

Усаглашавање обавеза са повериоцима по основу обавеза из пословања врши се на захтев добављача у току пословне године, достављањем у писаном облику података о стању обавеза. Под датумом биланса извршено је усаглашавање обавеза из пословања:

	Број ИОС-а	Учешће у %
Усаглашени ИОС-и	45	69,23
Неусаглашени ИОС-и	20	30,77
Укупно примљено ИОС-а	65	100

Доспеће обавеза из пословања је следеће:

Назив	Преко годину дана	До годину дана	Укупно
Добављачи у земљи	695	37.023	37.718
Добављачи - за нефактурисане обавезе	360	637	997
Добављачи у земљи - физичка лица за електронски отпад	15	36	51
Укупно	1.070	37.696	38.766

Остале обавезе из пословања у износу од 6.011 хиљада динара односе се на обавезе према извршитељима на основу закључака о извршењу.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

4.18. Остале краткорочне обавезе

	2018.	2017.
Обавезе из специфичних послова	3.163	3.101
Нето обавезе по основу зарада и накнада зарада	5.633	12.127
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	2.374	4.663
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	1.357	3.014
Обавезе за бруто накнаде зарада које се рефундирају	440	202
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	15	157
Обавезе по основу учешћа у добитку	0	0
Обавезе према запосленима по основу службеног путовања, смештаја, отпремнине и друго	541	662
Обавезе према огранима управљања - Надзорни одбор	48	48
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	221	1.901
Остале обавезе	23	5.564
Укупно	13.815	31.439

Обавезе из специфичних послова у износу од 3.163 хиљаде динара односе се на обавезе према извршитељима за предмете у току.

Обавезе по основу зарада и накнада зарада у износу од 9.364 хиљада динара и припадајући порези и доприноси по том основу, односе се на обрачунат, а неисплаћен други део зараде за децембар 2018. године. Обавезе по основу зарада и накнада зарада за децембар 2018. године измирене су у јануару 2019. године.

Обавезе за бруто накнаде зарада које се рефундирају у износу од 440 хиљада динара односе се на обрачунате, а неисплаћене обавезе за боловања преко тридесет дана за децембар 2018. године и корекцију обрачунате накнаде за боловање преко 30 дана за 2018. годину. Обавезе по овом основу исплаћене су у јануару 2019. године.

Обавезе по основу камата и трошкова финансирања у износу од 15 хиљада динара односе се на доспеле, а неплаћене камате по основу уговора о финансијском лизингу. Обавезе по основу камата и трошкова усаглашене су на датум биланса са кредитором.

Обавезе према запосленима у износу од 541 хиљаде динара измирене су у 2019. години и односе се на:

у 000 динара

Назив	Износ
Обавезе према запосленима за накнаду за трошкове превоза	464
Обавезе за превоз за раднике ангажоване на привремено-повременим пословима	28

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Обавезе према запосленима за накнаду за неискоришћени годишњи одмор	49
Укупно	541

Обавезе према органима управљања - Надзорни одбор Предузећа у нето износу од 48 хиљада динара за децембар 2018. године измирене су у јануару 2019. године.

Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима у износу од 220 хиљада динара односе се на накнаде по уговорима о делу и уговорима о привремено - повременим пословима за децембар 2018. године и у потпуности су измирене у јануару 2019. године.

Остале обавезе у износу од 23 хиљада динара односе се на чланарине Привредној комори Србији.

4.19. Обавезе за порез на додату вредност, обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине и пасивна временска разграничења

	2018.	2017.
Обавезе за порез на додату вредност	926	2.323
Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	9.539	2.486
Унапред обрачунати трошкови		
Унапред наплаћени приходи		
Разграничени зависни трошкови набавке		
Одложени приходи и примљене донације	247.721	270.400
Разграничени приходи по основу потраживања		
Остала пасивна временска разграничења	11.276	842
Укупно	269.462	276.051

Обавезе за порез на додату вредност у износу од 926 хиљада динара односе се на разграничене обавезе за порез на додату вредност по посебној и општој стопи по пореској пријави ПО ПДВ за децембар 2018. године.

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине износу од 9.539 хиљада динара, односе се на обавезе за:

- ❖ Порез из резултата у износу од 8.502 хиљада динара по коначном Пореском билансу и пореској пријави ПП-ПДП за порески период 01.01.2018. - 31.12.2018. године;
- ❖ Привремено умањење личних доходака по Одлуци Владе у износу од 810 хиљада динара која је измирена у јануару 2019. године
- ❖ Порезе и доприносе за привремено повремене послове у износу од 141 хиљаде динара који је измирен у јануару 2018. године
- ❖ Остале обавезе за порез у износу од 86 хиљада динара које су измирене у јануару 2019. године.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Одложени приходи и примљене донације у износу од 247.721 хиљада динара односе се на обавезе по основу примљених субвенција и условљених донација и то:

Донација Чешке владе (Монтажни контејнери за депонију)	522
Донација града за инвестиције - Азил зоохигијена	6.861
Донација ГУ града Крагујевца по Решењу Градског већа број 023-223/17-V од 14.11.2017. године	531
Субвенције ГУ града Крагујевца по Уговору број са ЕБРД за пластичне канте (Напомена 4.7.)	0
Субвенције ГУ града Крагујевца по Уговору број са ЕБРД за металне контејнере (Напомена 4.7.)	3.075
Субвенције ГУ града Крагујевца по Уговору број са ЕБРД за камионе смећаре (Напомена 4.7.)	173.226
Донација за изградњу рециклажног центра - објекат (Решење о распореду средстава буџета Републике Србије број 401-00-454/2016-15 од 27.12.2016. године и Програм Градског већа број 400-327/17-V од 16.03.2017. године о расподели средстава за субвенције	47.229
Донација за изградњу рециклажног центра - приступна саобраћајница и плато (Програм Градског већа број 400-327/17-V од 16.03.2017. године о расподели средстава за субвенције	16.277
Укупно	247.721

Остала пасивна временска разграничења у укупном износу од 11.276 хиљада динара односе се на:

- ❖ Пренета средства са текућих рачуна припојених предузећа на текуће рачуне Предузећа у износу од 7.226 хиљада динара и
- ❖ Краткорочна резервисања у износу од 4.050 хиљаде динара у складу са Одлуком Надзорног одбора број 12-15933 од 13.06.2019. године, а на име спорних рачуна који се односе на трошкове зарачунатих предујмова и остале трошкове за предмете из 2012., 2013., 2014. и 2015. године који се воде код јавних извршитеља, а враћених од стране ЈСП Крагујевац Крагујевац.

У вези извршеног краткорочног резервисања у износу од 4.050 хиљаде динара, Предузеће напомиње следеће:

- 1) Закључком Надзорног одбора Предузећа број 12-12631 од 10.10.2018. године прихваћена је информација директора Предузећа о Извештају Привредни саветник - ревизија д.о.о. Београд из августа 2018. године о екстерној ванредној финансијској ревизији система обједињене наплате за период од 09.07.2003. до 31.12.2017. године и да се формира комисија, коју ће чинити представници ЈКП Шумадија Крагујевац и ЈСП Крагујевац Крагујевац и Града Крагујевца, а која ће имати за циљ да изврши усаглашавање обавеза и потраживања од физичких лица по основу главног дуга, камата, трошкова суда, трошкова јавних извршитеља и др.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

између ЈСП Крагујевац Крагујевац и ЈКП Шумадија Крагујевац за период од 09.07.2003. до 31.12.2017. године. Истим Закључком усвојено је да се усаглашавање потраживања врши аналитички по физичком лицу са циљем утврђивања износа наплаћених, а непренетих средстава од стране ЈСП Крагујевац, а усаглашавање обавеза по основу судских такси и трошкова извршитеља са циљем утврђивања обавезе ЈКП Шумаидја Крагујевац према ЈСП Крагујевац Крагујевац.

- 2) Имајући у виду да Закључак Надзорног одбора број 12-12631 од 10.10.2018. године није реализован, Одлуком Надзорног одбора Предузећа број 12-4363 од 21.02.2019. године дато је овлашћење директору да формира комисију, коју ће чинити представници ЈКП Шумадија Крагујевац, ЈСП Крагујевац Крагујевац и града Крагујевца која ће имати за циљ да изврши усаглашавање обавеза и потраживања на начин наведен у Закључку и роком до 31.08.2019. године уз обавезу месечног извештавања до коначног усаглашавања.
- 3) У складу са Одлуком Надзорног одбора број 12-4363 од 21.02.2019. године, Предузеће је дана 28.02.2019. године упутило допис ЈСП Крагујевац Крагујевац број 0-4137, као и Градској управи за комуналне и инспекцијске послове број 0-5138 да доставе податке о лицу, које ће бити у саставу планиране усвојене комисије. ЈСП Крагујевац Крагујевац је дописом број 01-947, Наш број 0-6391, од 07.03.2019. године одговорио на захтев Предузећа и предложио представника. Градска управа за комуналне и инспекцијске послове Дописом број 185/19-XIV, Наш број 0-6030, од 05.03.2019. године обавестила је Предузеће да није у могућности да упути стручно лице за ту врсту послова из унутрашњих организационих разлога (контрола Државне ревизорске институције).
- 4) Решењем Директора Предузећа број 12-10240 од 12.04.2019. године именована је Комисија за усаглашавање стања потраживања и обавеза са стањем на дан 31.12.2018. године.
- 5) У прилогу дописа ЈСП Крагујевац Крагујевац број 05-2420, Наш број 10-15376, од 06.06.2019. године Предузећу су враћени рачуни, на којима су зарачунати предујмови и остали трошкови за предмете из 2012., 2013., 2014. и 2015. године који се воде код јавних извршитеља. Истим Дописом Предузеће је обавештено да Записник о сравњењу међусобних обавеза и потраживања на дан 31.12.2018. године „не желе да потпишу”, јер није у складу са стањем по основу наведених трошкова.
- 6) Служба финансија ЈКП Шумадија Крагујевац саставила је дана 11.06.2019. године спецификацију враћених рачуна ЈСП Крагујевац Крагујевац за 2018. годину, број 10-15818 у складу са којом је Надзорни одбор Предузећа на седници одржаној дана 11.06.2019. године усвојио Одлуку број 12-15933 да се изврши резервисање средстава у износу од 4.050.151,19 динара на име враћених спорних рачуна.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Предузеће је дана 28.12.2018. године у целости измирило дуг по Решењу Градске пореске управе града Крагујевца број 435-1315/16-VIII од 30.01.2017. године чиме су се, у складу са тачком III став 2. напред наведеног Решења, стекли услови за отпис условно приписане камате у укупном износу од 842 хиљаде динара на име дуга за порез на имовину и накнаду за градско грађевинско земљиште.

*(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)***5. БИЛАНС УСПЕХА****5.1. Пословни приходи**

	2018.	2017.
Приходи од продаје робе	11.035	10.541
Приходи од продаје производа и услуга	704.337	697.950
Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	32.337	82.175
Други пословни приходи	0	0
Укупно	747.709	790.666

а) Приходи од продаје робе, производа и услуга

	2018.	2017.
Приходе од продаје робе, производа и услуга на домаћем тржишту	715.372	708.491
Приходе од продаје робе, производа и услуга на иностраном тржишту		
Укупно	715.372	708.491

Приходи од продаје робе у износу од 11.035 хиљада динара су приходи који су остварени од продаје робе на домаћем тржишту и односе се на:

Назив	2018.	2017.
Приходи од продаје робе - канте и контејнери	1.746	1.276
Приходи од продаје робе - секундарне сировине	8.693	8.702
Приходи од продаје робе - бифе	596	563
Укупно	11.035	10.541

Приходи од продаје услуга у износу од 704.337 хиљада динара односе се на приходе од основне и помоћних делатности Предузећа и исти се односе на:

Назив	2018.	2017.
Приходи од продатих услуга - привреда	150.916	150.211
Приходи од продатих услуга - грађани	211.946	210.640
Приходи од продатих услуга - предузетници	31.246	31.373
Приходи од продатих услуга - сеоска насеља	12.866	12.888
Приходи од услуга - зоохигијена	4.878	6.423
Приходи од услуга - јавна хигијена и кишна канализација	60.861	62.632
Приходи од одржавања услуга улица и тротоара	141.966	148.650
Приходи од зимског одржавања локалних путева	43.710	47.893
Приходи од одржавања градских улица-сигнализација	27.090	21.629
Приходи од димничарских услуга	2.077	2.145
Остали приходи (депоновање отпада и сл.)	16.781	3.466
Укупно	704.337	697.950

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)***б) Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.**

	2018.	2017.
Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина	9.658	0
Приходи по основу условљених донација	22.679	82.175
Укупно	32.337	82.175

Приходе од условљених донација за 2018. годину чине:

Вага на депонији	30
Камион смећар - донација из Француске	60
Азил и прихватилиште за псе зоохигијена	416
Рециклажни центар са опремом	1.478
Рециклажни центар - приступна саобраћајница	423
Камиони ЕБРД	15.676
Канте ЕБРД	2.301
Контејнери ЕБРД	2.295
Укупно	22.679

5.2. Пословни расходи

	2018.	2017.
Набавна вредност продате робе	4.652	3.938
Приходи од активирања учинака и робе	0	(15.303)
Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		
Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		
Трошкови материјала	119.709	198.899
Трошкови горива и енергије	66.851	61.274
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	331.344	324.440
Трошкови производних услуга	33.967	30.989
Трошкови амортизације	28.762	19.177
Трошкови дугорочних резервисања	90.933	37.392
Нематеријални трошкови	23.429	20.756
Укупно	699.647	681.562

а) Набавна вредност продате робе

	2018.	2017.
Набавна вредност (канте и контејнери)	1.662	1.205
Набавна вредност (секундарне сировине)	2.488	2.262
Набавна вредност (роба у бифеу)	502	471
Укупно	4.652	3.938

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

б) Трошкови материјала и трошкови горива и енергије

	2018.	2016.
Трошкови материјала за израду	89.180	94.360
Трошкови осталог материјала (режијског)	6.340	6.512
Трошкови горива и енергије	66.852	61.274
Трошкови резервних делова	15.778	19.239
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	8.410	78.788
Укупно	186.560	260.173

в) Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

	2018.	2017.
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	210.834	213.386
Трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	35.282	36.843
Трошкови накнада по уговору о делу	506	492
Трошкови накнада по ауторским уговорима	0	0
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	37.210	35.661
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	0	0
Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	911	911
Остали личне расходи и накнаде	46.601	37.147
Укупно	331.344	324.440

Трошкови осталих личних расхода и накнада у износу од 46.601 хиљада динара односе се на:

- Солидарну помоћ запосленима 341 хиљада динара
- Дневнице за службена путовања 124 хиљада динара
- Накнаде за превоз запослених 10.830 хиљада динара
- Накнаде за помоћ запосленима 18 хиљада динара
- Трошкови отпремнина 23.126 хиљада динара
- Трошкови јубиларних награда 1.217 хиљада динара
- Умањење личних доходака по одлуци Владе 10.510 хиљада динара
- Накнада за искоришћени годишњи одмор 81 хиљада динара
- Остали лични расходи (новогодишњи пакетићи и сл.) 354 хиљаде динара

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.**

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

г) Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга односе се на:

	2018.	2017.
Трошкове услуга на изради учинака	2.842	1.849
Трошкове транспортних услуга	3.053	5.319
Трошкове услуга одржавања	12.874	14.615
Трошкове закупнина	2.800	6.361
Трошкове сајмова	0	0
Трошкове рекламе и пропаганде	0	50
Трошкове истраживања	0	0
Трошкове развоја који се не капитализују	0	0
Трошкове осталих услуга	12.398	2.795
Укупно	33.967	30.989

Трошкови осталих услуга у износу од 12.398 хиљада динара односе се на:

- Трошкови заштите на раду 119 хиљада динара
- Трошкови израде елабората 1.387 хиљада динара
- Трошкови комуналних услуга (воде) 1.348 хиљада динара
- Трошкови ангажовања радника (лизинг радне снаге) 9.544 хиљада динара

д) Трошкови амортизације и дугорочних резервисања

	2018.	2017.
Трошкови амортизације (Напомена 4.1., 4.2. и 4.3.)	28.762	19.177
Трошкови резервисања за гарантни рок		
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		
Резервисања за задржане кауције и депозите		
Резервисања за трошкове реструктурирања		
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених (Напомена 4.13.)	1.066	1.905
Остала дугорочна резервисања (Напомена 4.13.)	89.867	35.487
Укупно	119.695	56.569

*(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)***ђ) Нематеријални трошкови**

Нематеријални трошкови односе се на:

	2018.	2017.
Трошкове непроизводних услуга	9.534	7.983
Трошкове репрезентације	343	199
Трошкове премија осигурања	1.681	1.563
Трошкове платног промета	1.122	963
Трошкове чланарина	597	319
Трошкове пореза	622	695
Трошкове доприноса	0	0
Остали нематеријални трошкови	9.530	9.034
Укупно	23.429	20.756

Остали нематеријални трошкови у износу од 9.530 хиљада динара односе се на:

- Трошкове накнада за услуге СОН-а 8.253 хиљада динара
- Трошкове регистрације моторних возила 609 хиљада динара
- Трошкове републичких административних такси 137 хиљада динара
- Трошкови огласа 136 хиљаде динара
- Трошкове овере јавних бележника - нотара 365 хиљада динара
- Остале непоменуте нематеријалне трошкове 30 хиљада динара

5.3. Финансијски приходи

	2018.	2017.
Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		
Финансијски приходи од осталих повезаних лица		
Приходи од камата (од трећих лица)	12.823	12.273
Позитивне курсне разлике (према трећим лицима)		24
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле (према трећим лицима)	62	2.417
Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата		
Остали финансијски приходи	0	2
Укупно	12.885	14.716

Приходи од камата у износу од 12.823 хиљада динара обухватају обрачунате камате правним и физичким лицима за неблаговремено плаћање обавеза по издатим месечним рачунима, обрачунате камате правним лицима по судским пресудама и камате које је Служба обједињене наплате наплатила и пренела на пословни рачун Предузећа.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Приходи по основу ефеката валутне клаузуле (према трећим лицима) и позитивне курсне разлике (према трећим лицима) у укупном износу 62 хиљаде динара евидентирани су услед курсних разлика које су настале по основу плаћања обавеза према иностраним добављачима и добављачима по основу Уговора са Европском банком за обнову и развој, као и плаћања обавеза по основу кредита са валутном клаузулом.

5.4. Финансијски расходи

	2018.	2017.
Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима		
Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима		
Расходи камата (према трећим лицима)	1.215	26.444
Негативне курсне разлике (према трећим лицима)	4	157
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле (према трећим лицима)	81	6.105
Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата		
Расходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, који не испуњавају услове да се искажу у оквиру осталог свеобухватног добитка		
Остали финансијски расходи	1	62
Укупно	1.301	32.768

Расходи камата према трећим лицима у износу од 1.215 хиљаде динара односе се на:

➤ Расходе камата из дужничко поверилачких односа	36 хиљада динара
➤ Расходе камата по кредитима пословних банака	761 хиљада динара
➤ Расходе камата по финансијском лизингу	381 хиљаде динара
➤ Расходе камата за неблагоприятно плаћање јавних прихода	37 хиљада динара

Остали финансијски расходи у износу од 2 хиљаде динара односе се на трошкове обраде кредита код пословних банака.

5.5. Остали приходи и приходи од усклађивања вредности имовине

	2018.	2017.
Остали приходи	20.418	16.556
Приходи од усклађивања вредности имовине	41.568	22.349
Укупно	61.986	38.905

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Остали приходи односе се на:

	2018.	2017.
Добитке од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	2.058	3.222
Добитке од продаје биолошких средстава		
Добитке од продаје учешћа и хартија од вредности		
Добитке од продаје материјала	715	293
Вишкове	5.367	6.425
Наплаћена отписана потраживања		
Приходе по основу ефеката уговорене заштите од ризика који не испуњавају услове да се искажу у оквиру осталог свеобухватног резултата (Напомена 4.4.)	1	1
Приходе од смањења обавеза		0
Приходе од укидања дугорочних и краткорочних резервисања	1.519	675
Приходи од усклађивања вредности залиха (Напомена 4.5.)	0	10
Остале непоменуте приходе	10.758	5.930
Укупно	20.418	16.556

Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у износу од 2.058 хиљаде динара односе се на продају расходованих основних средстава:

- Застава корал 1,1 - 3 комада - инвентарни бројеви: 630, 631,634
(Извештај комисије за попис 0-11154 од 11.09.2018. године, Одлука Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године)
37 хиљада динара
- Лада Нива 1.7 - 1 комад - инвентарни број 639
(Извештај комисије за попис 0-11154 од 11.09.2018. године, Одлука Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године)
26 хиљада динара
- Застава Флорида - 1 комад-инвентарни број 534
(Извештај комисије за попис 0-11154 од 11.09.2018. године, Одлука Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године)
11 хиљада динара
- Посипач соли „Епоха” Пријепоље - 6 комада - инвентарни бројеви: 786, 787, 788, 790, 791 и 795
(Извештај комисије за попис 0-11154 од 11.09.2018. године, Одлука Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године)
60 хиљада динара
- Посипач соли „Епоха” - 2 комада - инвентарни бројеви: 832 и 813
(Извештај комисије за попис 0-11154 од 11.09.2018. године, Одлука Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године)
34 хиљаде динара

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- Ножеви Пријепоље - 2 комада - инвентарни бројеви: 778 и 789
(Извештај комисије за попис 0-11154 од 11.09.2018. године, Одлука Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године) 40 хиљада динара
- Приколица ТЕРА - 1 комад - инвентарни број: 733
(Извештај комисије за попис 0-11154 од 11.09.2018. године, Одлука Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године) 6 хиљада динара
- Машина за сечење асфалта - 1 комад - инвентарни број: 796
(Извештај комисије за попис 0-11154 од 11.09.2018. године, Одлука Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године) 3 хиљаде динара
- Надоградња кипер сандук - 1 комад - инвентарни број 746
(Извештај комисије за попис 0-11154 од 11.09.2018. године, Одлука Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године) 30 хиљада динара
- Аутосмећар ФАП 22.28 - 1 комад - инвентарни број 350
(Одлука о усвајању Извештаја о редовном годишњем попису број 12-2180 од 28.01.2018. године) 658 хиљада динара
- Теретно - грајфер ФАП 19.21 - 1 комад - инвентарни број 428
(Одлука о усвајању Извештаја о редовном годишњем попису број 12-2180 од 28.01.2018. године) 384 хиљаде динара
- Теретно возило - кипер ФАП 19.21 - 1 комад - инвентарни број 601
(Одлука о усвајању Извештаја о редовном годишњем попису број 12-2180 од 28.01.2018. године) 350 хиљада динара
- Ауто смећар МАН 26.293 - 1 комад - инвентарни број 680
(Одлука о усвајању Извештаја о редовном годишњем попису број 12-2180 од 28.01.2018. године) 419 хиљада динара

На основу Извештаја комисије за попис број 0-11154 од 11.09.2018. године и Одлуке Надзорног одбора број 12-12628 од 10.10.2018. године, добитак од продаје материјала, резервних делова и алата и ситног инвентара износи 715 хиљада динара.

Предузеће је, на основу Решења број 12-1422 од 06.02.2018. године, Извештајем о попису стања ризле и соли у пословном кругу Предузећа - Сектору за изградњу улица и путева, проценило вишак у износу 5.367 хиљада динара како би усагласило стварно и књиговодствено стање основног и помоћног материјала који се троши приликом пружања услуга одржавања улица и путева.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Остали непоменути приходи у износу од 10.758 хиљада динара односе се на:

➤ Приходе по основу наплате штете од осигурања	410 хиљада динара
➤ Приходе по основу отписа обавеза на име чланарине Привредним коморама старијих од 3 године	5.518 хиљада динара
➤ Приходе по основу отписа обавеза према добављачима старијих од 3 године	1.081 хиљада динара
➤ Приходе по основу отписа обавеза за примљене авансе старијих од 3 године	328 хиљада динара
➤ Приходе од управљања амбалажним отпадом	1.203 хиљада динара
➤ Остали непоменути приходи	2.218 хиљаде динара

Предузеће је на основу Извештаја пописне комисије о редовном годишњем попису са стањем на дан 31.12.2018. године број 12-1671 од 23.01.2019. године и Одлуке Надзорног одбора број 12-2180 од 28.01.2019. године извршило отпис обавеза старијих од 3 године на име чланарине према Привредним коморама, према добављачима, за примљене авансе у укупном износу од 6.927 хиљада динара.

Приходи од усклађивања вредности имовине односе се на:

	2018.	2017.
Приходе од усклађивања вредности биолошких средстава		
Приходе од усклађивања вредности нематеријалне имовине		
Приходе од усклађивања вредности некретнина, постројења и опреме		
Приходе од усклађивања вредности дугорочних финансијских пласмана и хартија од вредности расположивих за продају		
Приходе од усклађивања вредности залиха		
Приходе од усклађивања вредности потраживања и краткорочних финансијских пласмана	41.568	22.349
Приходе од усклађивања вредности остале имовине		
Укупно	41.568	22.349

Приходи од усклађивања вредности се односе на:

- Наплаћена потраживања од купаца у земљи - предузетници која су у претходном периоду била исправљена (Напомена 4.6.)

Одлука Надзорног одбора број 12-4369 од 21.02.2019. године

5.211 хиљада динара

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

- Наплаћена потраживања од купаца у земљи-предузећа у стечајном поступку која су у претходном периоду била исправљена (Напомена 4.6.) 3.622 хиљаде динара

Одлука Надзорног одбора број 12-4369 од 21.02.2019. године

- Наплаћена потраживања од купаца у земљи-предузећа у реструктурирању која су у претходном периоду била исправљена (Напомена 4.6.) 19.372 хиљада динара

Одлука Надзорног одбора број 12-4369 од 21.02.2019. године

- Укидање исправке потраживања од купаца у земљи - домаћинства у градском подручју која су у претходном периоду била исправљена на основу репрограма (Напомена 4.6.) 13.347 хиљада динара

Одлука Надзорног одбора број 12-14955 од 31.05.2019. године

- Укидање исправке вредности потраживања за станове 16 хиљада динара

Извештај пописне комисије о редовном годишњем попису са стањем на дан 31.12.2018. године број 12-1671 од 23.01.2019. године; Одлука Надзорног одбора број 12-2180 од 28.01.2019. године

5.6. Остали расходи и расходи од усклађивања вредности имовине која се вреднује по фер вредности кроз Биланс успеха

	2018.	2017.
Остали расходи	5.216	10.427
Расходи по основу обезвређења имовине која се вреднује по фер вредности кроз Биланс успеха	40.391	60.536
Укупно	45.607	70.963

Остали расходи односе се на:

	2018.	2017.
Губитке по основу расхоровања и продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	1.365	1.777
Губитке од продаје материјала	15	0
Мањковe	1	96

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Расходи по основу расходовања залиха материјала и робе	295	557
Расходе по основу директних отписа потраживања	172	3.774
Остале непоменуте расходе	2.618	4.223
Обезвређење залиха материјала и робе	750	
Обезвређење некретнина, посторјења и опреме		
Укупно	5.216	10.427

Губици по основу расходовања и продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у износу од 1.365 хиљада динара односе се на:

- Расходована основна средства по редовном попису на 31.12.2018. године 255 хиљада динара
- Расходоване основна средства по ванредним пописима у току 2018. године 819 хиљада динара
- Губици по основу расходоване опреме у 2017. години, а продате у току 2018 године 291 хиљада динара

Губици од продаје материјала у износу од 15 хиљада динара.

Мањкови у износу од хиљаду динара утврђени су редовним годишњим пописом на 31.12.2018. године.

Расходи по основу расходовања залиха материјала и робе у износу од 295 хиљада динара, односи се на:

- По редовном годишњем попису 148 хиљада динара
- По ванредним месечним пописима секундарних сирова 147 хиљада динара

Расходе по основу директних отписа потраживања у износу од 172 хиљаде динара од купаца - извршних дужника за које је Привредни суд у Крагујевцу донео Решења у току 2018. године о обустави поступка извршења у наведеном износу.

Остали непоменути расходи у износу од 2.618 хиљаде динара односе се на следеће врсте расхода:

- Трошкови утужења и предујмова 566 хиљада динара
- Трошкови спорова 526 хиљада динара
- Казне за саобраћајне прекршаје 205 хиљада динара
- Накнаде штете другим лицима 175 хиљада динара
- Издаци за спортске активности 4 хиљада динара
- Остали непоменути расходи 1.142 хиљада динара

Исправка вредности потраживања од купаца за извршене услуге, на основу Одлуке Надзорног одбора број 12-4141 од 05.04.2018. године и изменом број 12-5588 од 09.05.2018. године, у укупном износу од 60.526 хиљада динара (Напомена 4.6.), извршене су за следеће категорије потраживања:

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Исправка вредности купци у земљи - домаћинства у сеоском подручју	33.359 хиљада динара
Одлука Надзорног одбора број 12-4639 од 21.02.2019. године	
Исправка вредности купци у земљи - домаћинства у сеоском подручју	4.047 хиљада динара
Одлука Надзорног одбора број 12-14955 од 31.05.2019. године	
Исправка вредности купци у земљи- предузетници брисани из регистра АПР-а	2.948 хиљаде динара
Одлука Надзорног одбора број 12-15867 од 12.06.2019. године о изменама и допуне Одлуке број 12-4369 од 21.02.2019. године	
Исправка вредности потраживања - правна лица брисана из регистра Агенције за привредне регистре	4 хиљаде динара
Одлука Надзорног одбора број 12-4639 од 21.02.2019. године	

Обезвређење потраживања од запослених за станове у износу од 32 хиљаде динара извршено је на основу Одлуке о усвајању Извештаја о редовном годишњем попису на дан 31.12.2018. године, број 12-2180 од 28.01.2019. године.

5.7. Нето добитак пословања који се обуставља, приходи по основу промене рачуноводствене политике и исправка грешака из ранијих периода

	2018.	2017.
Губитак пословања који се обуставља		
Расходи по основу ефеката промене рачуноводствених политика		
Расходи по основу грешака из ранијих периода које нису материјално значајне	(820)	(318)
Приходи по основу грешака из ранијих периода које нису материјално значајне	1.074	954
Укупно	254	636

На основу Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа и у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешака, материјално безначајне грешке признају се као расход текућег периода, применом стопе од 5% на пословне приходе.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

5.8. Одложени и текући порез на добит

	2018.	2017.
Порески расход периода		
Порез на добит за годину	22.838	14.269
Корекције претходних година		
Укупно порески расход периода	22.838	14.269
Одложени порез		
Одложени порески приходи	0	0
Одложени порески расходи	3.825	2.684
Укупно одложени порез	3.825	2.684
Укупно порез на добитак	26.663	16.953

Текући порез на добит се обрачунава у складу са пореским прописима у Републици Србији. Основица пореза на добит се коригује по основу права на умањење пореске основице по основу раније исказаних пореских губитака.

Одложени порез обрачунава се и евидентира на привремене разлике између пореске основе средстава и обавеза и њихових износа исказаних у финансијским извештајима.

Текући и одложени порези признају се као порески приходи и расходи у износу од 26.663 хиљаде динара и укључени су у нето добит периода.

Усаглашавање укупног износа пореза на добит исказаног у билансу успеха и производа губитка пре опорезивања и прописане пореске стопе:

	2018.	2017.
Добитак пре опорезивања	76.279	59.630
Порез на добитак обрачунат по стопи од 15%	11.442	8.945
Порески ефекти расхода и прихода који се не признају у пореском билансу, нето	11.396	5.324
Ефекти искоришћеног износа губитка из пореског биланса претходног периода		
Призната одложена пореска средства у текућем периоду		
Смањење одложених пореских средстава у текућем периоду	(663)	41
Признате одложене пореске обавезе у текућем периоду	4.488	2.644
Смањење одложених пореских обавеза у текућем периоду		
Одложени порески приходи по основу процене основних средстава		
Корекција почетног стања		
Остало		(1)
Укупан порески расход/(приход) исказан у билансу успеха	26.663	16.953
Ефективна пореска стопа	34,95%	28,43%

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

6. ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

а) Потенцијална средства

Предузеће је до датума биланса иницирало судске спорове ради наплате својих потраживања и то: извршних поступака покренутих према правним лицима и предузетницима који се воде пред јавним извршитељима, извршних поступака покренутих према физичким лицима на сеоском подручју који се воде пред јавним извршитељима, извршних поступака покренутих према правним лицима и предузетницима који се воде пред привредним судом, извршних поступака покренутих према правним лицима и предузетницима који се воде пред основним судом. Потенцијална средства која могу проистећи из ових судских спорова износе 11.064.774,69 динара. Предузеће не може са великом извесношћу да процени да ће се ова потенцијална средства стварно и наплатити.

б) Потенцијалне обавезе

Предузеће у току редовног пословања није дало гаранције трећим лицима из којих могу проистећи потенцијалне финансијске обавезе.

Против Предузећа су до датума биланса повериоци иницирали судске спорове ради наплате њихових потраживања. Потенцијалне обавезе, које могу проистећи из ових судских спорова износе 166.055.099,98 динара.

Приликом резервисања узети су у обзир судски поступци пред судом у којима је предузеће тужено, и то:

- ❖ Судски поступци пред Основним и Привредним судом у којима је Предузеће тужено (радни спорови, накнада материјалне и нематеријалне штете, стицање без основа и др.) у износу од 43.028.312,02 динара;
- ❖ Судски поступак пред Основним судом у којем је Предузеће тужено на име накнаде за експрописано земљиште у износу од 113.530.635,96 динара;
- ❖ Судски поступци пред Основним судом у којима је Предузеће пасивно легитимисана страна (накнада нематеријалне штете по основу уједа паса и др.) у износу од 9.496.152,00 динара.

Наведени судски поступци чине укупна резервисања у износу од 85.817 динара по Одлуци Надзорног одбора број 12-14956 од 31.05.2018. године.

У споровима који се воде по основу накнаде нематеријалне и материјалне штете, а по основу уједа паса, пада на тротоару, пада на улици и сл., Предузеће и град Крагујевац су солидарни дужници. Наведене вредности спорова дате су условно сходно напред наведеним околностима о процени истих.

Процене у радним споровима дате су имајући у виду чињенично стање сваког конкретног предмета, а одлуке суда ће утврдити коначну вредност тужбених захтева.

Предузеће је извршило процену очекиване вредности ових обавеза и формирало резервисања за трошкове судских спорова ("Службени гласник РС" бр. 35/2014).

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

7. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Пословање Предузећа изложено је различитим финансијским ризицима: тржишном ризику, финансијском ризику (девизном и каматном), кредитном ризику и ризику ликвидности. Финансијски ризици сагледавају се на временској основи и преваходно се избегавају умањењем изложености Предузећа овим ризицима.

Предузеће не користи никакве финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

7.1. Фактори финансијског ризика

Финансијски ризици су дефинисани као нестабилност приноса која доводи до неочекиваног губитка. Висина те нестабилности приноса је условљена утицајем променљивих величина, које се називају фактори ризика. Фактори ризика се могу груписати у неколико категорија, од којих су најважнији тржишни ризик, кредитни ризик и ризик ликвидности.

Пословање Предузећа изложено је различитим финансијским ризицима. Имајући у виду да у Републици Србији не постоји организовано тржиште финансијских инструмената, Предузеће није у могућности да користи финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика. Целокупан програм управљања ризиком Предузећа је усмерен на непредвидивост финансијских тржишта, па стога Предузеће настоји да сведе на минимум потенцијалне негативне утицаје на своје финансијско пословање.

7.2. Категорије финансијских инструмената

	2018.	2017.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	248	293
Потраживања од продаје	681.635	675.585
Потраживања за новчане донације		0
Потраживања од СОН	667	305
Краткорочни финансијски пласмани	20.263	598
Готовина и готовински еквиваленти	71.841	22.240
	774.654	699.021
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	0	0
Остале дугорочне обавезе - репрограм пореског дуга	0	73
Дугорочне обавезе - финансијски лизинг	6.795	0
Краткорочни кредити	25.480	51.104
Обавезе према добављачима	38.766	65.810
Обавезе за камате	16	157
Остале краткорочне обавезе - репрограм пореског дуга	0	776
	71.057	117.920
Нето финансијска средства / (обавезе)	703.597	581.101

*(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)***7.3. Тржишни ризик**

Тржишни ризик представља ризик промене тржишних цена, које доводе до снижења вредности поједине финансијске имовине. Постоје четири главна облика тржишног ризика: ризик промене девизног курса, ризик каматне стопе, ризик цене сопственог капитала и ризик промена цена робе. Циљ Предузећа у погледу управљања тржишним ризицима је да контролише изложеност наведеним ризицима у оквиру прихватљивих показатеља.

7.3.1. Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику, који проистиче из пословања са страним валутама, у првом реду са евром. Девизни ризик односи се на девизна потраживања, краткорочне финансијске пласмане, готовину и готовинске еквиваленте и девизне обавезе.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза Предузећа у страним валутама на дан извештавања је следећа:

	Имовина		Обавезе	
	2018.	2017.	2018.	2017.
ЕУР	0	0	23.639	17.051
	0	0	32.291	17.051

7.3.2. Каматни ризик

Предузеће је изложено каматном ризику промене каматних стопа на пласманима и обавезама, код којих су каматне стопе варијабилне. Овај ризик зависи од финансијског тржишта и Предузеће нема на располагању инструменте, којима би ублажило његов утицај.

Структура пласмана и обавеза на дан 31. децембра 2018. и 2017. године са становишта изложености каматном ризику дата је у следећем прегледу:

	2018.	2017.
Финансијска средства		
Некаматносна	774.654	699.021
Каматносна (фиксна каматна стопа)	/	/
Каматносна (варијабилна каматна стопа)	/	/
Укупно	774.654	699.021
Финансијске обавезе		
Некаматносна	38.766	65.967
Каматносна (фиксна каматна стопа)	8.652	51.953
Каматносна (варијабилна каматна стопа)	23.639	/
Укупно	71.057	117.920

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

7.3.3. Ризик капитала

У поступку управљања капиталним ризиком, Предузеће има за циљ пословање по принципу сталности наведеног, истовремено максимизирајући приносе за потребе Предузећа, Оснивача и других интересних страна путем оптимизације односа дуга и капитала. Руководство Предузеће прегледа структуру односа дугова и капитала на годишњој основи.

Предузеће анализира капитал кроз показатељ задужености који се израчунава као однос нето обавеза (задужености) и укупног капитала. Нето задуженост обрачунава се тако што се укупне финансијске обавезе (краткорочне и дугорочне) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупан капитал представља збир свих категорија капитала приказаних у билансу стања и нето задужености.

Показатељи задужености на дан 31. децембра 2018. и 2017. године су били следећи:

РИЗИК КАПИТАЛА	2018.	2017.
1.1. Обавезе (дугорочне и краткорочне)	369.935	430.714
1.2. Готовина и готовински еквиваленти	71.841	22.240
1) Нето задуженост	298.094	408.474
2) Капитал	498.730	453.564
Показатељ задужености (1/2)	59,77%	90,06%

Пад стопе задужености Предузећа са 90,06% у 2017. години на 59,77% у 2018. години односи се на смањење дугорочне и краткорочне задужености Предузећа у износу од 60.779 хиљада динара, на једној страни и повећања готовине у износу од 49.601 хиљада динара, на другој страни.

У напред наведеним краткорочним обавезама садржана је и вредност Пасивних временских разграничења у износу од 258.997 хиљада динара. Имајући у виду да на рачуну 495 - Одложени приходи и примљене донације исказују примљене донације и државна давања у складу са MPC 20 и осталим релевантним стандардима, уколико се наведени износ Пасивних временских разграничења искључи из приказаних обавеза (тачка 1.1.), нето задуженост Предузећа у 2018. години износи 182.779 хиљада динара и показатељ задужености смањује се са 59,77% на 36,65%.

7.3.4. Ризик промена цена производа и услуга

Ризик промена цена производа условљен је највише макроекономским факторима, а делом и факторима унутар процеса производње. Предузеће управља ризиком промена цена производа и услуга оптимизирајући своју политику цена кроз смањење трошкова.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

7.4. Кредитни ризик

Предузеће је изложено кредитном ризику, који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак Предузећа. Кредитни ризик обухвата дугорочне и краткорочне финансијске пласмане, потраживања и дате гаранције и јемства трећим лицима.

У Републици Србији не постоје специјализоване рејтинг агенције, које врше независну класификацију и рангирање привредних друштава. Услед тога, Предузеће је принуђено да користи остале јавно доступне финансијске информације (нпр. податке о бонитету које пружа Агенција за привредне регистре) и интерне историјске податке о сарадњи са одређеним пословним партнером у циљу одређивања његовог бонитета. На основу бонитета купца, утврђује се износ његове максималне кредитне изложености, у складу са пословном политиком усвојеном од стране руководства Предузећа. Износ максималне кредитне изложености ревидира се најмање једном годишње.

У случају повећања износа доспелих потраживања и сходно томе повећане изложености кредитном ризику, Предузеће примењује механизме предвиђене пословном политиком.

Изложеност Предузећа кредитном ризику ограничена је углавном на потраживања од купаца на дан биланса. Номинални износ потраживања од купаца, пре извршене исправке вредности, састоје се од великог броја потраживања, од којих највећи део чине потраживања од купаца. Информације у вези са изложености кредитном ризику по основу потраживања од купаца презентоване су у Напомени 4.6.

7.5. Ризик ликвидности

Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући довољан износ новчаних средстава и других готовинских еквивалената. Праћењем новчаних токова кроз евидентирање доспећа финансијских средстава и обавеза Предузеће обезбеђује, у могућој мери, испуњавање својих обавеза.

Финансијска средства на дан 31. децембар 2018. године у целини су краткорочна.

Рочност доспећа финансијских обавеза Предузећа дата је у следећој табели:

2018. година	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
Обавезе из пословања	38.766	/	/	38.766
Краткорочне финансијске обавезе	25.480	/	/	25.480
Остале краткорочне обавезе	16	/	/	16
Дугорочни кредити	/	/	6.795	6.795
Остале дугорочне обавезе				
	64.262	/	6.795	71.057

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

2017. година	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
Обавезе из пословања	65.810	/	/	65.810
Краткорочне финансијске обавезе	51.104	/	/	51.104
Остале краткорочне обавезе	933	/	/	933
Дугорочни кредити	/	/	/	/
Остале дугорочне обавезе	/	73	/	73
	117.847	73	/	117.920

Приказани износи засновани су на недисконтованим новчаним токовима на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири (актуелни ануитетни план).

ИНДИКАТОРИ ОПШТЕ ЛИКВИДНОСТИ	2018.	2017.
Обртна имовина / Краткорочне обавезе	4,24	0,88
ИНДИКАТОРИ УБРЗАНЕ ЛИКВИДНОСТИ		
Обртна имовина без залиха / Краткорочне обавезе	3,99	0,81
ИНДИКАТОРИ ТРЕНУТНЕ ЛИКВИДНОСТИ		
Готовина и готовински еквиваленти / Краткорочне обавезе	0,69	0,05

Ликвидност је способност Предузећа да сваког момента плати доспеле обавезе. Способност измирења обавеза уско је повезана са финансијском стабилношћу. Златно билансно правило, у ширем смислу, у складу је са начелом финансијске стабилности, која подразумева однос обртних средстава и краткорочних обавеза у односу 1:1.

7.5. Фер вредност

Руководство Предузећа сматра да је фер вредности финансијских инструмената једнака њиховој књиговодствена вредности, као што следи:

	2018.	2017.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	248	293
Потраживања од продаје	313.710	306.466
Потраживања за новчане донације	0	0
Потраживања од СОН	667	305
Краткорочни финансијски пласмани	19.825	159
Готовина и готовински еквиваленти	71.841	22.240
	406.291	329.463

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац

Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	0	0
Остале дугорочне обавезе - репрограм пореског дуга	0	73
Дугорочне обавезе - финансијски лизинг	6.795	0
Краткорочни кредити	25.480	51.104
Обавезе према добављачима	38.766	65.810
Обавезе за камате	16	157
Остале краткорочне обавезе - репрограм пореског дуга	0	776
	71.057	117.920
Нето финансијска средства / (обавезе)	335.234	211.543

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

8. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Оснивач Предузећа је град Крагујевац. На основу Међународног рачуноводственог стандарда 24 - Обелодањивање повезаних страна скреће се пажња о постојању повезаних страна, трансакција и неизмирених салда, која могу имати утицаја на финансијске позиције и резултате пословања.

У вези са испуњењем обавеза обелодањивања повезаних страна и трансакција са њима, извршена је идентификација повезаних страна и то јавних комуналних предузећа, јавних предузећа и установа које имају истог оснивача и власника капитала - град Крагујевац:

Назив	ПИБ
Град Крагујевац	101982436
Јавна комунална предузећа	
Водовод и канализација	101039041
Градска Гробља	101508729
Зеленило	101577619
Нискоградња	101577434
Паркинг сервис	102967712
Градске тржнице	101578505
Јавна предузећа	
Дирекција за урбанизам	101577522
Предузеће за изградњу града Крагујевца	103810162
Градска стамбена агенција	101578247
Јавно стамбено предузеће Крагујевац	101578327
Привредна друштва	
„Бизнис иновациони центар“ д.о.о.	105683003
ДОО за туризам, угоститељство и сајамске манифестације „Шумадија сајам“	103822112
„Центар за стрна жита“ д.о.о.	104656110
„Центар за пољопривреду и рурални развој“ д.о.о.	109426570
Радио телевизија Крагујевац	101578513
Спортско друштво „Мушки одбојкашки клуб Раднички“ д.о.о.	101319151
Спортско друштво ФК „Радинчки 1923“ д.о.о.	101509457
Градска агенција за саобраћај д.о.о., Крагујевац	104161989
Установе	
Установа за децу „Нада Наумовић“	100562494
Предшолска установа „Ђурђевдан“	100010513
Спомен парк „Крагујевачки октобар“	101578765
Завод за заштиту споменика културе Крагујевац	101040785
Музички центар Крагујевац	106882930
Историјски архив Шумадије	100561916
Дом омладине „Крагујевац“	101042230
Књажевско српски театар	100562630
Културно уметничко друштво „Абрашевић“	104726202

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Народна библиотека „Вук Караџић“	100563770
Народни музеј Крагујевац	101577897
Позориште за децу Крагујевац	107801168
Центар за стр.усаврш.запос.у образовању	107183610
Спортски рекреативни центар „Младост“	101573427
Спортски центар „Парк“	107404082

Јавне службе

Градска туристичка организација „Крагујевац“	104218074
--	-----------

Установе социјалне заштите

Центар за социјални рад „Солидарност“	101459318
Центар за развој услуга соц.заштите „Књегиња Љубица“	107217778

Трансакције са наведеним лицима се односе на следеће

а) Потраживања од повезаних лица

Потраживања од повезаних лица проистичу продајом робе и вршењем редовних и ванредних услуга из основне делатности Предузећа. Роба и услуге са повезаним лицима се продају по истим условима као да се ради о неповезаним лицима.

Потраживања од повезаних лица	2018.	2017.
Потраживања од продаје робе и услуга	29.893	74.558
Укупно	29.893	74.558

Структура најзначајнијих потраживања односи се на следећа правна лица:

Назив повезаног лица	2018.	Учешће у %
Град Крагујевац	25.146	84,12
ЈКП „Зеленило“ Крагујевац	1.022	3,42
ЈКП Водовод и канализација Крагујевац	880	2,94
ЈКП Градске тржнице Крагујевац	604	2,02
Предузеће за изградњу града Крагујевца	526	1,76
Установа за децу „Нада Наумовић“	462	1,55
Остала потраживања	1.253	4,19
Укупно	29.893	100

б) Обавезе према повезаним лицима

Обавезе према повезаним лицима	2018.	2017.
Обавезе настале из пословних активности	927	1.810
Укупно	927	1.810

Јавно комунално предузеће Шумадија Крагујевац**Напомене уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2018.***(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)*

Структура обавеза према повезаним лицима се односи на следеће:

Назив повезаног лица	2018.	Учешће у %
ЈСП Крагујевац Крагујевац	391	42,18
Градска агенција за саобраћај Крагујевац	205	22,11
Спортски рекреативни центар Младост	172	18,56
ЈКП Водовод и канализација Крагујевац	123	13,27
Остале обавезе	36	3,88
Укупно	927	100

в) Краткорочни кредити и пласмани повезаним лицима

Краткорочни кредити и пласмани повезаним лицима	2018.	2017.
На почетку периода	0	8.060
Кредити и пласмани одобрени у току године	32.800	0
Отплате у току године	13.000	8.212
Остала повећања-обрачун камате	0	152
Остала смањења	0	0
На крају периода	19.800	0

Краткорочни кредити и пласмани дати повезаним лицима се односе на:

Назив	2018.	2017.
ЈКП Зеленило Крагујевац - Уговор о позајмици број 12-16586 од 28.12.2018. године	5.300	0
ЈКП Градска гробља Крагујевац - Уговор о позајмици број 12-16584 од 28.12.2018. године	7.800	0
ЈКП Градске тржнице Крагујевац - Уговор о позајмици број 12-16585 од 28.12.2018. године	6.700	0
Укупно	19.800	0

Предузеће је дана 21.09.2018. године одобрило позајмицу у износу од 5.000 хиљада динара ФК „Раднички” Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-11661 од дана 21.09.2018. године. Наведени износ позајмице наплаћен је дана 14.11.2018. године у целости.

Предузеће је дана 12.12.2018. године одобрило позајмицу у износу од 8.000 хиљада динара ЈКП Водовод и канализација Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-15664 од дана 11.12.2018. године. Наведени износ позајмице наплаћен је дана 12.12.2018. године у целости.

Предузеће је дана 28.12.2018. године одобрило позајмицу у износу од 5.300 хиљада динара ЈКП Зеленило Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-16586 од дана 28.12.2018. године.

Предузеће је дана 28.12.2018. године одобрило позајмицу у износу од 7.800 хиљада динара ЈКП Градска гробља Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-16584 од дана 28.12.2018. године.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Предузеће је дана 28.12.2018. године одобрило позајмицу у износу од 6.700 хиљада динара ЈКП Градске тржнице Крагујевац у складу са Уговором о позајмици новчаних средстава број 12-16585 од дана 28.12.2018. године.

У складу са чланом 4. став 4. Уговора о припајању закљученог дана 26.11.2018. године који је оверен од стране Јавног бележника ОПУ: 1453-2018, „сва узајамна потраживања између Предузећа преносилаца, као и између Предузећа преносилаца и Предузећа Стицаоца која нису измирена до дана припајања, гасе се услед сједињавања повериоца и дужника у Предузеће стицаоца (гасе се услед сједињавања дужника и повериоца у истом лицу).” С тим у вези, напред наведена потраживања Предузећа од ЈКП Зеленило Крагујевац, ЈКП Градске тржнице Крагујевац и ЈКП Градска гробља Крагујевац угашена су под даном 03.01.2019. године, односно даном припајања наведених предузећа Предузећу у складу са Решењем Агенције за привредне регистре број 121602/2018 од 03.01.2019. године.

9. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА

Статусна промена припајања

Решењем Агенције за привредне регистре број БД 43575/2018 од дана 25.05.2018. године у Регистру привредних друштава извршена је регистрација Нацрта Уговора о припајању Јавног комуналног предузећа Шумадија Крагујевац (Предузећа стицаоца) и јавних предузећа (Предузећа преносилаца): Јавног комуналног предузећа "Градске тржнице" Крагујевац, Јавног комуналног предузећа "Градска гробља" Крагујевац, Јавног комуналног предузећа "Зеленило" Крагујевац и Јавног комуналног предузећа "Паркинг сервис" Крагујевац.

Предмет напред наведеног Уговора о припајању (Нацрта) је да Предузећа преносиоци преносе своју целокупну имовину и обавезе у корист Предузећа стицаоца и престају са постојањем без спровођења поступка ликвидације. Поред тога, чланом 6. Уговора о припајању (Нацрта) дефинисано је да пословне активности Предузећа преносилаца престају закључно са даном 31. децембром 2018. године, а даном припајања сматра се 1. јануар 2019. године.

Скупштина града Крагујевца на седници одржаној дана 29.06.2018. године донела је Одлуку о давању сагласности на Одлуке Надзорних одбора јавних комуналних предузећа о статусној промени припајања Наш број 0-8139 од 04.07.2018. године на основу које је закључен Уговор о припајању дана 26.11.2018. године и оверен од стране Јавног бележника ОПУ: 1453-2018.

ЈКП Шумадија Крагујевац извршило је регистрацију промене података у Регистру привредних субјеката који води Агенција за привредне регистре број БД 121602/2018 од 03.01.2019. године.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Капитал

Решењем Агенције за привредне регистре број 121602/2018 од 03.01.2019. године уписана је у Регистар привредних субјеката статусна промена - припајање привредних субјеката:

- Јавно комунално предузеће Градске тржнице Крагујевац, матични број 17124048,
- Јавно комунално предузеће Паркинг сервис Крагујевац, матични број 17504894,
- Јавно комунално предузеће Зеленило Крагујевац, матични број 07166222 и
- Јавно комунално предузеће Градска гробља Крагујевац, матични број 07343949

као предузећа која престају припајањем, услед чега се бришу из Регистра привредних субјеката, предузећу Јавно комунално Шумадија Крагујевац, матични број 07337167.

Наведеним Решењем извршена је и регистрација промене основног капитала:

Уписује се:

- Новчани капитал
Уписан: 309.926.364,19 динара
Уплаћен: 309.819.544,27 динара, на дан 28.12.2018. године.
- Неновчани капитал
Уписан: 7.663.000,00 динара
Унет: 7.663.000,00, на дан 28.12.2018. године.

У складу са наведеним Решењем на дан 03.01.2019. године укупан основни капитал Предузећа износи:

➤ Уписан капитал ЈКП Шумадија Крагујевац	70.755.965,59 динара
➤ Уписан капитал ЈКП Шумадија Крагујевац	87.428.118,82 динара
➤ Уписан капитал припојених предузећа	309.819.544,27 динара
➤ Уписан и унет неновчани капитал припојених предузећа	7.663.000,00 динара
Укупно:	475.773.448,60 динара

Реализација судских спорова у 2019. години

- Е-дописом адвоката Владимира Јанковића (односно Милоша Шебековића, сарадника адвоката) Предузеће је дана 10.06.2019. године примило Решење Вишег суда у Крагујевцу број ГЖ-1429/19 од 25.04.2019. године којим се Предузеће обавезује да исплати укупан износ од 112.480.635,96 динара, или појединачно Обрадовић Милутину на име накнаде за експроприсане кп. бр. 5320/6 и кп. бр. 5331 износ од 61.245.278,29 динара и Радуловић Милки на име накнаде за експроприсану кп. бр. 5320/5 износ од 51.235.357,67 динара. Истим

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

Решењем, на име трошкова ванпарничног поступка, Предузеће се обавезује да напред наведеним лицима исплати укупан износ од 2.649.000,00 динара.

- По основу Решења Основног суда у Крагујевцу број Р1-69/16 (нови број 122/16) од 19.02.2018. године Предузеће је дана 14.02.2019. године исплатило обавезу по пресуди број 2Р1-69/16 (нови број 122/16 од 19.02.2018. године) у износу од 26.458.334,58 динара.

Усаглашавање са ЈСП Крагујевац Крагујевац

У складу са Одлуком Надзорног одбора број 12-4363 од 21.02.2019. године, Предузеће је дана 28.02.2019. године упутило допис ЈСП Крагујевац Крагујевац број 0-4137, као и Градској управи за комуналне и инспекцијске послове број 0-5138 да доставе податке о лицу, које ће бити у саставу планиране усвојене комисије. ЈСП Крагујевац Крагујевац је дописом број 01-947, Наш број 0-6391, од 07.03.2019. године одговорио на захтев Предузећа и предложио представника. Градска управа за комуналне и инспекцијске послове Дописом број 185/19-XIV, Наш број 0-6030, од 05.03.2019. године обавестила је Предузеће да није у могућности да упути стручно лице за ту врсту послова из унутрашњих организационих разлога (контрола Државне ревизорске институције).

Решењем Директора Предузећа број 12-10240 од 12.04.2019. године именована је Комисија за усаглашавање стања потраживања и обавеза са стањем на дан 31.12.2018. године. Решењем је обухваћен период од 09.07.2003. до 31.12.2018. године. Рок за завршетак поступка усаглашавања стања обавеза и потраживања је 31.08.2019. године.

(Сви износи у табелама изражени су у хиљадама динара, осим уколико није другачије наведено)

10. НАЧЕЛО СТАЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Финансијски извештаји су састављени на начелу настанка пословног догађаја (начело узрочности) и начелу сталности пословања.

Према начелу настанка пословног догађаја учинци пословних промена и других догађаја се признају у моменту настанка (а не када се готовина или њен еквивалент прими или исплати). Финансијски извештаји састављени на начелу настанка пословног догађаја (осим Извештаја о токовима готовине) пружају информације не само о пословним променама из претходног периода, које укључују исплату и пријем готовине, већ и о обавезама за исплату готовине у будућем периоду и о ресурсима који представљају готовину која ће бити примљена у будућем периоду.

Финансијски извештаји су састављени под претпоставком да ће Предузеће да послује у неограниченом временском периоду и да ће да настави са пословањем и у догледној будућности.

Крагујевац, 14.06.2019. године

Одговорно лице за састављање
фин. извештаја:

Дара Лазовић, дипл. ек.

Зорица Симовић

Дара Лазовић

Зорица Симовић, дипл. ек.

Зорица Симовић

Директор:
Немања Димитријевић, дипл. ек.

Немања Димитријевић